

GAZETA LITERARĂ

Anul IX nr. 6 (413)
Joi, 8 februarie 1962

ORGAN SĂPTĂMÎNAL AL UNIUNII SCRITORILOR DIN R.P.R. 8 pagini 50 bani

Comitetului Central al Partidului Muncitoresc Român, Tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej

Scrivorii din Republica Populară Română, întruniți în Conferința pe țară, trimit salutul lor fierbinte și își exprimă dragostea nelărmurită față de conducătorul înecat al poporului nostru, Partidului Muncitoresc Român și Comitetului său Central, profunda lor recunoștință pentru grija și ajutorul pe care le acordă în permanență dezvoltării literaturii.

Mulțumim din toată inima partidului, care ne-a călăuzit pe calea literaturii profund legate de naștințele poporului, care ne-a îndreptat spre izvorul viu al actualității socialiste, oferind creației scriitoricești posibilități și perspective de o neasemnată bogăție.

Mulțumim din toată inima partidului, Comitetului său Central și personal tovarășului Gheorghe Gheorghiu-Dej, pentru înalta apreciere acordată rolului scriitorilor în construcția socialistă.

Partidului Muncitoresc Român, — a spus tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej în cuvântarea rostită la Conferința pe țară a scriitorilor, — dă o înaltă prețuire scriitorilor patriei noastre, considerându-i drept ajutoare ale sale de nădejde în opera măreață pe care o dăruiește poporului nostru.

Această apreciere ne umple de bucurie, ne întărește și mai mult convingerea că numai urmind cu consecvență politica partidului, numai însușindu-ne și valorificind pe deplin luminatul teaur al învățăturii sale vom putea scrie acele opere literare care să-și

croiască drum spre inima constructorilor socialismului.

Patria noastră socialistă a străbătut într-un răstimp istoric scurt, sub conducerea înțeleaptă și clarvăzătoare a partidului, imensa distanță care despărțea vechea Românie a exploatarii și asupririi, de țara pe care astăzi oamenii muncii, făuritorii tuturor bunurilor și frumusețelor, au transformat-o, cu puterea lor de uriași, într-o adevărată grădiniță înfloritoare. Noia viață a poporului nostru alături de harnic și talentat, descătușarea desecator sale energii creatoare, realizările care umplu de legitima mândrie inima fiecărui constructor al socialismului, toate zilnicele fapte de o grandoare fără seamăn stimesc entuziasmul, dau arși cutelor noastre inspirației.

Noi știm că aici, în acest tumult al transformărilor revoluționare, își au izvorul succesele obținute de întregul nostru front literar, de scriitorii din toate generațiile. Partidul ne-a deschis drumul larg spre cunoașterea vieții poporului, spre adevărul și frumusețea celei mai înaintate și înnoșate arte — arta realismului socialist. Realizările scriitorilor nostru apar cu atât mai semnificative cu cât s-au fost dobândite într-o perioadă de confruntare adeseori aspră a ideologiilor burgheze, de respingere hotărâtă a oricăror influențe străine în creația literară. Nici nu putea să fie altfel, deoarece inimile, conștiințele noastre sint înfocșurate de idealurile de luptă ale comunistilor, de devotamentul profund față de cauza măreață a socia-

lismului, a apărării democrației și păcii în lumea întreagă.

Trăim, împreună cu întregul nostru popor, aceste zile memorabile în care prind viață luminoase obiective stabilite de cel de al III-lea Congres al P.M.R., zile pe care înșura le va înscrie cu litere nepieritoare în paginile sale și care ne cheamă să le fim vrednici croniciști și raportați. Raportând roadele activității noastre artistice la înălțimea faptelor pe care realizările socialismului ni le pun în față, ne dăm seama că numai contemplându-ne în și mai mare măsură cu truda eroică a oamenilor muncii vom putea crea opere la un nivel artistic, pentru a putea răspunde exigenței literare a partidului și poporului.

Ce lucruri mai mare ne putem dori mai scriitorii, decât aceea de a ne și perturba de conștient al celor mai înaintate și umane idealuri de viață, idealurile comunismului, de a participa cu încredințarea noastră la această largă cuprindătoare muncă pe care partidul o deslășoară pentru formarea unui conștiință mai, pentru educarea oamenilor în spiritul patriotismului socialist și al internaționalismului proletar?

Știm că vremea noastră este a lucrării de a lupta, de a construi, de a înfringe pas cu pas greutățile, o epocă a elanului colectiv, a creației conștiente în care au fost ridicole masele largi populare prin socialism, prin revoluția culturală. Scriitorii din patria noastră sint conștienți de marile îndatoriri ce le revin, de rolul

de seamă pe care îl au de îndeplinit în viața socială, ei știu că datorază partidului faptul că au dobândit pentru inția oară demnitatea și prestigiul cuvenit muncii lor.

Pesimismului care confundă sfârșitul clasei exploatareilor cu sfârșitul universului, noi îi opunem astfel credința în Om în capacitatea lui de a schimba realitatea înconjurătoare, îi opunem forța de nestăvilire a primăverii omnirii.

Concepția marxist-leninistă, cu care ne-a înarmat partidul clasei muncitoare, ne-a lăsat de bijubielle sterile și adeseori tragice pe care le-au cunoscut alții scriitorii talentați din trecut, pe care le cunosc încă alții scriitorii înzestrați din țările capitaliste.

Continuind filonul popular din seva cărului s-au hrănit operele nemuritoare ale clasicii nostri, vom lupta cu hotărâre și mai departe pentru o artă legală prin toate libele ei de aspirațiile constructorilor socialismului, o artă a inovației autentice, bogată în idei noi, exprimate într-o formă artistică superioară, într-o limbă literară aleasă.

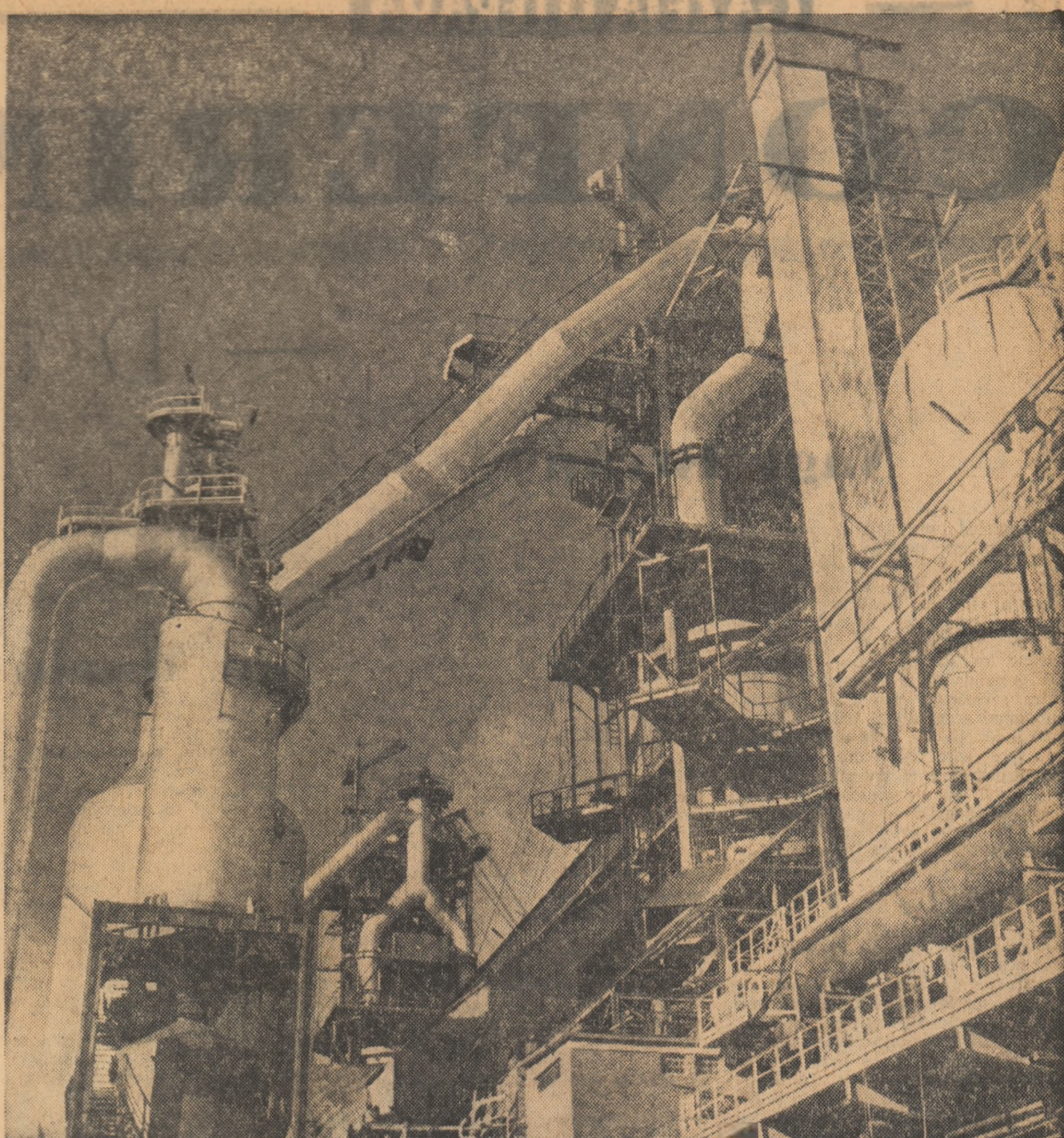
Ne vom strădui că prin munca noastră, prin opere literare, să răspundem îndemnului înțelept pe care ni-l adresează partidul, ...de a reflecta puternic avânt al economiei și culturii socialiste, schimbările în modul de viață al poporului, de a zugrăvi chipul luminos al muncitorului, al țărânului colectivizat, al intelectualului, de a cultiva în inimile oamenilor mândria patriotică, îndemându-l la noi fapte eroice pentru triumful celor mai înaintate idei ale timpului nostru, ideile comunismului".

Ne vom strădui să ne aducem contribuțiile cit mai substanțiale la formarea și educarea tineretului în spiritul moralei comuniste, a dragostei de patrie, de muncă, prin scrierea de opere care să intruchizeze idealurile mărețe ale contemporaneității, tradițiile glorioase de luptă ale poporului muncitor.

Vom milita cu hotărâre pentru ridicarea continuă a nivelului criticii literare, pentru întărirea partințății, principialității, a combativității ei, pentru îndepărtarea tendințelor de ocologie a problemelor arzătoare ale creației literare, a subiectivismului, a tonului apologetic, cit și a pozițiilor neconstrucive, negativiste, a spiritului de grup. Eforturile criticii literare vor fi îndreptate înspre promovarea a tot ce este valoros, înspre sprijinirea operelor care abordează temele actualității. Criticii și istoricii literari își vor înteli activitatea în vederea înlocuirii tratatului de istorie a literaturii romine, lucrare menită să întreprindă o analiză temeinică, profund științifică a bogatului teaur al literaturii noastre și a etapelor ei de dezvoltare.

Dezbatările Conferinței au arătat hotărârea noastră de a nu ne drămul eforturile, pentru a face ca scrierul nostru să vibreze cit mai intens și cit mai apropiat de exigențele mereu sporite ale cititorilor, astfel încât aceștia să se poată regăsi în operele literare cu întreg entuziasmul și spiritul lor de abnegație față de cauza desavârșirii construcției socialiste, cu eroismul și înțelepciunea lor, cu toate visurile lor.

Asigurăm Partidului Muncitoresc Român, încercata sa conducere leninistă, personal pe tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dej, că ne vom strădui să răspundem prin întreaga noastră activitate de creație și obștească înaltele cerințe ale partidului și poporului.

Al doilea furnal de 700 tone, intrat de curind în funcțiune la Reșița

AL. ANDRÎTOIU

Sens

Nu mai avem nimic liputan, —
atomul zămislește energii
la fel cum în polenul din garoaia.
Sint Asii, Asii de grădinării,

Fiecare strop închide o cascadă
iar raza e un rezervor solar, —
în roua calmă
e-un trăsnet pur și-un microcosmos clar.

Nu mai avem nimic mărunț în noi,
azi, cînd se șterge ultima enigmă.
Steu roșie, cinci continente ai,
un țel și-un ideal e-ntr-o insignă.

Deci clipelor, din ornic, cîste multă,
bătăi de inimă în clipă sint.
Apleacă-te spre clipă și ascultă
chemarea comunismului, vibrind.

Cîntec

Se-aud drapelele în vînt
de niște aripi roșii, mîndre
de înălțimea lor.
Sînd între
pămînt și cer,
pulsînd,
vibrînd,
se-aud drapelele în vînt.

Se văd drapelele zburînd
cu aripi roșii de porfire,
pe străzi,
prin țări,
prin omenire,
soli fericiți pe pămînt, —
de parcă timpul,
jubilînd,
le poartă către nemurire.
Se văd drapelele zburînd.

În ciuda eforturilor depuse pentru apărarea păcii și pentru coexistența pașnică de către lagărul socialist, în fața Uniunii Sovietice, în ciuda luptei pentru pace a tuturor oamenilor de bine din lumea întreagă, agresivitatea pusă la cale și repetată a cercurilor reacționare ale imperialismului din S.U.A. încearcă primejdios liniștea lumii.

Recent, la Conferința statelor americane de la Punta del Este, pregătită ca o treaptă de acoperire în agresiunea S.U.A. împotriva Cubei, cercurile monopoliste americane au izbutit să smulga Organizației Statelor Americane o mozișcă formal, pentru a împiedica, în realitate, cele 14 voturi, la limită, prin care Cuba a fost eliminată din Organizația Statelor Americane, l-au costat pe secretarul de stat al S.U.A., Dean Rusk, ca și pe membrii Congresului care au făcut parte din delegația americană, multe uneltiri inavabile. De la momeală la amenințare, mal ales cu acea „Alianță pentru progres”, formula „găsită pentru spirtirea la vot a unor mici dictaturi sud-americane, totul a fost pus în mișcare. Dar, în ciuda votului smuls, realitatea arată, din ce în ce mai pregnant, imensul prestigiu al Cubei în rîndul statelor sud-americane. Șase din cele mai importante state: Brazilia, Argentina, Mexic, Chile, Bolivia și Ecuadorul s-au abținut de la vot. Din grupul acesta: fac parte „cei trei mari”: Brazilia, Argentina și Mexicul, țări care numai ele însumează o sută de milioane de locuitori, iar intragul grup al abținătorilor reprezintă o populație de două ori și jumătate mai mare decît cele 14 mărute state înfudate, care au votat împotriva Cubei.

Conferința de la Punta del Este a fost o biruință pentru Cuba, scotînd la iveală ceea ce toate strădanțiile S.U.A. nu vor putea nici acoperi, nici înăbuși și anume: puterea pildii revoluției cubane pentru popoarele din America Latină. Eroica republică insulară este astăzi biruitoare în fruntea luptei pentru scuturarea jugului yankeu. Lupta desigur n-a încetat și ea nu va fi ușoară, interesele monopolistilor americani avind o mină grea și o voință dîră. Ceea ce după conferința de la Punta del Este a început să se facă simțit, căci e semnificativ protestul adresat președintelui Argentinei, Frondizi, de către cercurile militare argentiniene. Pe de altă parte, abia reintors la Washington, dovind că el însuși nu consideră rezultatele conferinței O.S.A. ca pe o victorie, secretarul de stat Dean Rusk, a avut violente iesiri împotriva Cubei amenințînd, deocam-

Ion Marin SADOVEANU

(Continuare în pag. 7)

CITIȚI
ÎN PAGINILE

2-3-4:

Cuvîntul
participanților
la Conferința
pe țară
a scriitorilor

DRUMUL SPRE LUMINĂ

zina întreagă. Vederea l se încețoșă. Pe deasupra o chinu o veneală poltă de somn — dar de dormit nu putea adormi niciodată. Era terorizată de gîndul că nu se va mai trezi în vecii vecilor, dacă adoarme odăz. adine. Sîntă că somnul venie n-ar fi fost decit o ușurare pentru ea — dar era stăpînită de sentimentul că lăsa în urmă un lucru neisprăvit. Or, ei nu-i plăcuse niciodată neorînduiala, nici în gospodărie, nici la fabrică, înainte de a fi trecut la pensie. Văduvă și fără copii, nu se putea hotărî cu să-i lase bruma de agoniseală din locuință și mai ales căuș pe care ea și cu răposatul o duraseră cu prețul ațtor renunțări, că mai fuseră în puteri. Si-au tras de la gură, pentru ea. Cine avea să-și amintescă de ei, cînd nu avea să mai fie nici ea? Chiriasii au s-o ulele curînd, de bună seamă — mai ales dacă pun mina pe casă, ajută de hirtie pe care le-a semnat-o cînd și-au luat angajamentul s-o întrețină cît o mai avea zile, ea lăsîndu-le în schimb casa, moștenire. Cînd colo, nici doi ani nu s-au îngrijit de ea așa cum făgăduiseră. Cînd și-au dat seama că minciunile grele, grase, dăunează bolnavului de arteroscleroză — nu l-au mai dat să mănînce altceva decit bucate menite să-i scurteze zilele cîte le mai avea: ca și cum ar fi încercat cu tot dinadînsul să-i grăbească moartea. Bătrîna sîrlică așadar înțelegeră — dar pe hirtie nu mai putea pune mîna. Or, cu acul acela, chinășilor le va veni ușor să se rostiască cu casa.

Nu, nu voia să moară. Oamenii ca ăștia nu trebuiau să moară. Oamenii care trudea de ațtia ani, rodul muncii ei și a răposatului l Bine — dar cine s-o moștenească, atunci? Rușele din provincie o uitaseră de mult — ca și ea pe dînsule; habar n-avea pe unde trăiesc... Discuțase chestiunea chiar cu deputatul de pe lingă stat — dar nici cu el n-au ajuns să hotărască mare lucru. Avea omul mii de alte griji — cum ar fi de pildă pietruitul trotuarului de pe sînga străzii, sau prelungirea liniei de autobuz pînă sus, în virful dealului, ori lărgirea școlii care nu mai era destul de încălzitoare... Cit despre casa bătrînei, avea să hotărască secția judecătorească a statului, cine s-o moștenească și cine nu.

Bătrîna însă nu se mulțumi cu atît. Voia să știe dinainte cum are să fie, cînd ea nu va mai trăi. Iar grija aceasta părea că-i prelungește viața. Se înființa odată pe săplămină — cu regularitate de ceasornic — la circumscripția sanitară ca să controleze cit anume mai are de lăsat. Doctoria — cunoscută și mult simpatizată prin împrejurimi — o asculta răbdure, înnoindu-i vechea rețetă și recomandîndu-i cit mai multă odihnă, cit mai mult calm.

Idea că medicul e atît de aproape și de accesibil, era de-a dreptul reconfortantă pentru bătrîna. Cu vreo două-

zeci și cîinci de ani în urmă, cînd se mutaseră acolo, sus, în virful dealului, nici nu existau măcar case prin apropierea lor. În 1942, cînd — pentru prima dată — răposatul zăcuse, cu febră mare, medicul de la asuprări nu acceptase să-l vadă la domiciliu, nici chiar făcînd drumul cu mașina. A trebuit să se ține bolnavul pînă la domnia-sa. Pe-atunci, nici pomenirea de autobuz în cartier lor. Mult drum au mai trebuit să bată oamenii pe jos, pînă la fabricile construite locmai în celălalt capăt al orașului — iar de-acolo, înapoi acasă. Pînă în urmă, asta îi doborîu a bărbatului. Încă de pe atunci medicii îi atrăseseră atenția bătrînului să se ferească de eforturi și să nu facă drumuri lungi pe jos, — dar cine

Povestire de NAGY ISTVÁN

se putea gîndi la mașină, în cartierul lor? Fiecare bănuț era trebuincios pentru clăditul căsuței.

De-atunci lumea se schimbase însă mult. Casele s-au apropiat de a lor — și s-a apropiat autobuzul, lumina electrică, apa, dispensarul. În curînd vor avea și trotuar — dacă strada lor ia premiul întii pe cartier, în întrecerea de înfrumusețare a orașului. De-ntii Mal au plantat puieți de tei, în lungul uliței. Peste zece ani, ei au s-o umbrească toată. Parcă o și vedea: un adevărat lumel, verde și nesfîrșit, sub trunzii îngemănîți sus, în dreptul acoperșurilor. Ce mai parium au să răspîndească teii, pe vremea înfloririi — și ce de miere au să adune albinele, din strada asta! Din toate împrejurimile orașului n-au adunat altădată, atita! De trei pușori de tei se-ngrijea ea personal — dar cînd vreun vecin ulti de ai săi, îi stropoa și pe acela și-i săpa la rădăcină, căci nu voia să rămîna în urmă strada lor. Obșnuia să le zică puieților de tei „arbori ai vieții”, afirmînd că vrea să trăiască atit cit vor trăi și ei. Asigura pe toată lumea că pieirea lor l-ar curma zilele.

Intr-o dimineață, constată cu groază că tustrei puieți erau trînți de pe la mijlocul tulpinei. Se vedea cit de coloz, cît nu vîntul, ci numai mina omenească a pulii să comită crima. Dar mina cui să fi fost oare? Cine-i dorea moartea? Ori cine și-a bătut capul, toate bănuiele se întorceau numai la chiriasii ei. La cei cu hirtie pe temelul căreia sperau să pună mina pe casă, după ce-o muri ea. Gîndul acesta o alțădă, atit de adine, incit încă în aceeași dimineață — pe cînd vecinii se adunaseră indignați la locul faptelor — se hotărî să pună capăt nemernicilor planuri urzite de chiriași.

Bătrîna se pieplăna cu grija, își îmbrăcă rochia de sîrbătoare și cobori în oraș cu autobuzul, pînă la primăria de comunală — o clădire lăchetezută frumos, în care își avea acum sediul statul popular. Informîndu-se

la parlar, alță că era tocmai ziua de primire a președintelui. Hotărî așadar să-i ceară „audiență” — căci în alegei îl volase și ea, așa că trebuia omul s-o asculte. Trebuia să fie neapărat un om deștept, de vreme ce l-au pus președinte.

Urcă așadar scările largi și intră în sala de așteptare. Erau tot felul de oameni acolo — mulți de tot, incit ei îi rămăseseră tocmai ultimul scaun. La cinci-zece minute se apropia — cu cîte un loc — de usa cu două canaturi, înaltă și capitonată. Avea timp becheret să le pună întrebări vecinilor, vorbind încet, aproape în șoaptă. Oare — în afară de lapul că-i un om deștept — ce fel de om e președintele? Că de mîntea nu-l totdeauna înfrății cu bunătatea.

De-aci, discuții în sala de așteptare... O învățătoare mai vîrstnică susținea că infamurii nu pot fi niciodată oameni într-adevăr înțeleșiți și culți. Omul cu adevărat cult știe că ații pot fi și mai culți decit el — și asta îl neliniștește mereu, făcîndu-l să se întrebze pentru ce o fi rămas el în urmă. Tocmai din această pricină îi înțelege și pe cei mai înopoiți, străduindu-se să-i ajute cit pot. Așa face și președintele comitetului executiv. Încă de pe vremea alegeilor se știa despre el că vine de jos — fusese simplu făcăuș la o fabrică, apoi l-au pus director, a absolvit liceul seral și-n urmă a fost trimis la politehnică. N-a apucat cerneala să se usuce bine pe diplomă — cînd i-a semnat-o rectorul — că l-au și ales președinte de comitet executiv. Dar toată lumea spune că omul nu i-a uitat pe tovarășii săi, rămași în urmă.

Cuvintele învățătoarei avură darul s-o încălzească la inimă pe bătrîna. Își amînti de trecut. Nu era prima dată cînd ședea în sala asta. De multe ori se plocnise ea pe la primării de odinioară, cerînd prelungirea conductelor de apă, a celei electrice pînă la capătul străzii lor, sau reducerea impozitului... Cîndva, demult, cînd își clădiseră căsuța. Dar domni primari de pe atunci răspundeau scurt și fără pic de omenie. „O să vedem. Gata...” Ultima dată, bătrîna mai trecuse pe-acolo cu vreo opt ani în urmă. De-atunci lumina electrică, apa și autobuzul veniseră în strada lor fără să mai aștepte vreo plocnă. Președinții și vicepreședinții statului popular veneau în ulița lor, mai des decit veneau ei, locuitorii, aici, la sfat.

Odinioară nu se pomenise vreun primar care să fi pus piciorul în cartierul lor.

Tot gîndindu-se la lucrurile acestea, bătrîna schimba mereu socotul și mă aproape și mai aproape de usa președintelui. Doar două o desprăteau încă de canaturile albe. Bărbăți și femei — cei veniți înaintea ei — intrau posomorîți sau nervoși și ieșeau ori liniștiți de tot, ori mult mai zbuciumați de cum intraseră.

Se părea că numai președintele își păstra calmul, ca unul pe care nu-l mișca nimic. Avea o masă de lucru în stil baroc, enormă și lustruită frumos, așezată între cei doi stîlpi de cireș care susțineau tavanul. Era o „moștenire” de la vechii primari și președintele se minuna mereu, întrebîndu-se cum ar fi lucrat maiștrii de-acum vreo

În fața captorului

(Continuare în pag. 5)

CONFERINȚA PEȚĂRĂ

— Discuții —

Nagy István

Examinând succesele incontestabile ale literaturii noastre și discutând, în spiritul hotărârilor partidului, marile sarcini ce ne stau în față, se iese o serie de probleme esențiale de etică scriitoricească. Se știe, nu de azi, de ieri, că scriitorii dezvoltă în operele lor, întotdeauna, și cite ceva din propriul lor drum de viață. Din opera scriitorului putem desluși însă nu numai acest drum, putem afla nu numai direcția de unde vine și direcția spre care își îndreaptă pasul. Opera dezvoltă și crezul filozofic al scriitorului și altitudinea sa morală. Opera arată de ce parte stă scriitorul în lupta de clasă, care este înfăptuită în privința dezvoltării sociale.

Idealul nostru social, comunist, este în ochii scriitorului este conștientizat spre care rivim, urmând calea socializării. Etica noastră scriitoricească se bazează deci pe realitatea în transformare socialistă, se bazează pe învătura marxist-leninistă despre morală comunistă. De aici își trage natura, această înțelegere orientată scriitoricească, această să la baza partinții noastre. Succesele construite socializării — și totodată rezultatele incontestabile ale literaturii noastre realist-socialiste — reprezintă noi și vigoase dovezi ale superiorității u manismului socialist, ale moralei comuniste față de morală burgheză, în agorie.

Tabloul desăvârșit al înfrinșii noastre literaturii și mai ales efectul educativ pe care îl exercită asupra maselor de cititori, demonstrează în tot chip deosebit de elocvent, că sub înțelegerea conducerii partidului altitudinea ideologică, politică și morală a scriitorilor noștri își îndreaptă tălșul împotriva acelei etici scriitoricești caracteristice minutorilor oportuniștilor burghezi. Noi scriem despre și pentru poporul muncitor. Din acest fapt rezultă că și viața particulară a scriitorilor noștri se deosebește de cea radicală de viață particulară a literaturii care s-au făcut slujitorii ai intereselor imperialiste.

Așa este și așa și trebuie să fie. Viața noastră particulară nu poate fi în contradicție cu ceea ce propovăduim în literatura noastră cu conștiința socialistă. La cei la care se are de totuși asemenea contradicții, se iese de obicei în creația nu este destul de convingătoare.

Ansamblul literaturii noastre zugrăvește noua configurație morală a maselor noastre muncitoare și în acest tablou se recunoaște și caracterul scriitorilor noștri. Putem accepta a-

cest fapt cu deplină dreptate și cu mândrie. Dar nu ascundem nici faptul că mai există printre noi unii a căror altitudine ideologică contrazice și întru totul scriitoricească comunistă, ceea ce îl înmăneacă în descurajare deplină a talentului lor, sau duce la greutăți în munca Uniunii Scriitorilor. Nu putem li de acord nici cu faptul că unii își supraapreciază propriile opere și, în dauna altor cărți, demne de editat, cer un tiraj foarte ridicat, sau scoaterea edițiilor a doua sau a treia, fără ca acești lucru să fie cerut întru-adevăr de cititori. Nu de puține ori, scriitorii noștri, prin simțul și înțelegerea lor, înțeleg că unii scriitori au început să se propună singuri pentru prețul de stat. Trebuie să vorbim și despre acei colegi, de altfel talentați, care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice. Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice. Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice.

Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice. Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice.

Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice. Nu e întimplător că dintr-o vreme s-a revărsat o mare cantitate de scriitori care, cu toate că nu sînt deși la începutul carierei lor de scriitori, încearcă să-și organizeze viața așa de comod de parcă peste puțiri timp s-ar pensiona, cu meritele academice.

Scriitorii noștri se pot mândri numai cu aprofundarea conștiinței vii noastre socialiste în plină creștere. În același timp ei trebuie să cultive, să dezvolte la ei înșiși, ca și în rândurile cititorilor, morală comunistă, fără de care nici nu ne putem încipui acest proces de creștere, de înaintare furtunoasă a societății noastre spre desăvârșirea socialismului iar apoi spre comunism. Aceasta este una din condițiile esențiale a ridicării literaturii noastre la un nivel și mai înalt. Noi ne arăptăm, cu toată hotărârea, în fața partidului și poporului muncitor, că ne vom achita fără săvârșită de această înaltă îndatorire.

Zaharia Stancu

Atit Darea de seamă, cit și cuvintul tovarășilor care au vorbit înaintea mea, au arătat încă o dată, cu țară, că întru literatura noastră există unii scriitori care, în fața noștră, nu au izbucni să creeze o cit de mică spărtură, că acești întru activitate și îngreșează din ce în ce tot mai mult succes, că noi loți analizăm cu seriozitate lipsurile pe care le mai avem în dorința sinceră de a le îndepărta cit mai repede din operele noastre. Unitatea frontului nostru literar, succesele noastre, rivna noastră de a lucra mai bine, mai temeinic și de a ajunge în anii care vin la înfruntarea unor și mai mari succese, se datorează îndrumării date nouă de către partid, grății pe care în permanență ne-a arătat-o partidul, încredințării în parte și Uniunii noastre. Pentru toate acestea sintem și vom fi todeauna adine recunoscători partidului, Comitetului său Central în frunte cu tovarășii Gheorghe Gheorghiu-Dea, Muncă răbdătoare și înțelepciune a partidului a ajutat pe unii dintre noi, mai puțin călții în luptă, însușind înfrinșii în spiritul marxist-leninist, să nu cădem totuși pradă unor idei nesănătoase. Prin această pentru că eu sint unul din scriitorii mai vîrstnici care și-a trăit o mare parte din viața lui scriitoricească înainte de 23 August și care datorează foarte mult partidului.

De vremuri, scriitorii, chiar cei mai talentați, trăia la periferia societății, în viața greu o carte și era aproape cu neputință să-și cîștige existența cea mai modestă de pe urma muncii lui literare. Noi, vîrstnicii, nu uimăm acest lucru. Și adaug: ar fi bine să-l aite și să nu lăsați în urmă.

Datorită transformărilor revoluționare care au avut loc în țara noastră în anii care s-au scris de la Eliberare pînă astăzi, față înfrinșii noastre țări este alta. Dar nu numai față înfrinșii țării este alta, Altfel arată oamenii de la săte și orașe astăzi. Ei nu ne mai asomău nici pe departe cu cei de ieri, de azi, și pe care i-am zăgăvît în cărțile noastre privitoare la trecut. Intre muncitorii care i-am cunoscut în îndepărtata mea adolescență, prin orașele de provincie, și cei pe care îi înfrinșez astăzi în fabrici și uzine este o deosebire ca în fabrica de pămînt. Intre țărani pe care i-am cunoscut în copilărie și pe care i-am descris în „Descult” — și cei pe care îi înfrinșez astăzi, la mine în Telemacu, pe lungă și îngusta Vale a Călmățuului, sau în oricare parte a țării, este o deosebire și mai mare. Partidul a schimbat oamenii. Le-a dat țării și le-a dat învățătură. Le-a dat demnitate și le-a dat mîndria de a se simți oameni liberi, într-o țară liberă, care este a lor. Le-a dat posibilitatea de a-și face bunul stăru și de a-și găsi fericirea aci pe pămînt și nu în cer, în viața de dincolo de mormîni, cum le spunea odioșorul popoi.

Sarcinile trasate poporului nostru de Congresul al III-lea al partidului se împlinesc și ne depășeș. Viitorul stă în fața poporului nostru, luminos cum n-a fost niciodată.

Partidul ne-a ajutat și pe noi, scriitorii, să ne schimbăm, să devenim, din oameni vechi care am fost, oameni noi, constructori ai unei literaturi noi, realist-socialiste. Partidul a muncit mult și cu răbdare cu fiecare dintre noi și cu noi-toți laolaltă. Și dacă unii dintre noi mai păstrează încă în unele împrejurări un mod vechi de a gândi, un mod vechi de a scrie, un mod vechi de a ne comporta în viața noastră de toate zilele și în raporturile noastre, de vine sîntem și în raporturile noastre. Noi nu scriem pentru un cerc restrîns, privilegiat. Noi scriem pentru în-

și, fără îndoială, și mai bune cărți decât noi. Vă propun tuturor să considerăm această conferință ca o colitură extrem de importantă în viața noastră scriitoricească și în munca noastră scriitoricească.

Sîm dăm partidului și totodată și dăm întregului nostru popor bucuria că scriitorii au plecat de la conferința lor cu

Ion Marin Sadoveanu

Vorbitorul a arătat că în ultimii ani literatura noastră s-a dezvoltat, s-a îmbogățit cu opere variate, a crescut o generație de tineri scriitori. Mersul acesta ascendent se datorește, în primul rînd, îndrumărilor partidului. Literatura aceasta nouă corespunde creșterii înseși a vieții și face imposibilă renunțarea sau folosirea unei vechi formule. Ea n-are mai interes pe nimeni și s-ar vedea înfrinșii de a înorți. Literatura de azi se face cu oameni adevărați, pentru oameni adevărați, cu conștiințe și o etică nouă, într-o țară în care procentul de spectatori și lectori a crescut uluitor, într-o țară cu altă structură, mai temeinică și mai curată, a familiei, cu altă morală și alți tineret. Literatura corespunzătoare nu poate să fie deci aceea a unui realism robust, nelipsit însă de vîsl care să deschidă perspectiva viitorului tot mai larg.

Intro frumoașă înmucă. Darsă de seamă arată conlucrare generațiilor în frontul comun al literaturii noastre de azi. Vîrstnicii încearcă să dea alături de tineri, adevărați înfrinșii creației literare. Și pentru toți se pun aceleași două mari probleme: a) cum să ne asigurăm în fața noștrii vieții și a unui înalt nivel artistic firește că viața, pentru ai în folosita în construcția unor opere de artă valabile, trebuie cunoscută din-

hotărîrea fermă de a arunca din ei tot ceea ce este vechi, de a se lega și mai strîns de viața poporului, de a se asigura pe lîngă experiența și de a da, cu conștientul lor inspirat, tocmăi acele cărți care se așteaptă de ei, tocmăi acele cărți prestigioase care să ajute mult construcției socialismului și comunismului.

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Este neapărat necesar să reamintim că literatura noastră își datorează evoluția sa fericită îndrumărilor alente și înțelepte de care s-a bucurat din partea partidului. Principiul leninist al îndrumării de către partid constituie principiul fundamental al creației literare și artistice din patria noastră.

Literatura pe care o scriem este parte integrantă a cauzei clasei muncitoare și deci o raportăm la sarcinile ce vîntu întregului popor prin istoricele hotărîri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, la sarcinile pe care le avem cu toții în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Literatura are îndatorirea de cinstu nu numai de a oglîndi transformările revoluționare pe care le înfrinșiește poporul român, dar și de a contribui la fărîmarea conștiinței comuniste a omului nou și prin aceasta, indirect dar eficient, la construirea noi lumi. Rolul, important și pînă acum al literaturii ca factor de seamă în formarea omului nou, sporșește încă în actuala etapă istorică în care planul ideologic devine tîrșul principal al luptei de clasă, al luptei dintre noi și vechi.

Dacă privim în urmă, spre trecut, Congres al Scriitorilor, avem a ne mîndri cu realizări importante: aa apărut cărți bune care, în marea lor majoritate, reflectă fenomene contemporane, s-au format talente tinere dintr-o care multe sint mai mult decît promițătoare în centrul operelor noastre se situează eroii vremii noastre, comunisti, există o mare diversitate de modalități, siluri literare și personalități artistice în cadrul unității de concepție și de metodă. Dar dacă privim realizările incontestabile ale literaturii noastre în raport cu realizările furtunoase ale construcțiilor socialismului și cu sarcinile ce ne revin, trebuie să constătim că mai avem mult de făcut, mai ales că posibilitățile noastre sint cu mult mai mari.

Este absolut evident că problema cunoașterii vieții, despre care s-a vorbit mult, constituie veriga principială a succesorilor noastre viitoare. Nu e vorba, s-a subliniat, de o simplă informare, ci de un mod de viață, de o participare efectivă și afectivă la viața și efortul creator al eroilor noștri, de o integrare reală și pasională în lumea pe care scriitorii vor s-o descrie. Altfel, nici nu se poate, e cu neputință.

În continuare, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale criticii literare.

Critica literară marxist-leninistă are datorie, ce decurge din însuși principiul partinții, de a milita deshoș pentru orientarea literaturii în direcția sarcinilor ei istorice, de a contribui la educația social-politică și estetică a maselor. Această funcție,

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Este neapărat necesar să reamintim că literatura noastră își datorează evoluția sa fericită îndrumărilor alente și înțelepte de care s-a bucurat din partea partidului. Principiul leninist al îndrumării de către partid constituie principiul fundamental al creației literare și artistice din patria noastră.

Literatura pe care o scriem este parte integrantă a cauzei clasei muncitoare și deci o raportăm la sarcinile ce vîntu întregului popor prin istoricele hotărîri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, la sarcinile pe care le avem cu toții în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Literatura are îndatorirea de cinstu nu numai de a oglîndi transformările revoluționare pe care le înfrinșiește poporul român, dar și de a contribui la fărîmarea conștiinței comuniste a omului nou și prin aceasta, indirect dar eficient, la construirea noi lumi. Rolul, important și pînă acum al literaturii ca factor de seamă în formarea omului nou, sporșește încă în actuala etapă istorică în care planul ideologic devine tîrșul principal al luptei de clasă, al luptei dintre noi și vechi.

Dacă privim în urmă, spre trecut, Congres al Scriitorilor, avem a ne mîndri cu realizări importante: aa apărut cărți bune care, în marea lor majoritate, reflectă fenomene contemporane, s-au format talente tinere dintr-o care multe sint mai mult decît promițătoare în centrul operelor noastre se situează eroii vremii noastre, comunisti, există o mare diversitate de modalități, siluri literare și personalități artistice în cadrul unității de concepție și de metodă. Dar dacă privim realizările incontestabile ale literaturii noastre în raport cu realizările furtunoase ale construcțiilor socialismului și cu sarcinile ce ne revin, trebuie să constătim că mai avem mult de făcut, mai ales că posibilitățile noastre sint cu mult mai mari.

Este absolut evident că problema cunoașterii vieții, despre care s-a vorbit mult, constituie veriga principială a succesorilor noastre viitoare. Nu e vorba, s-a subliniat, de o simplă informare, ci de un mod de viață, de o participare efectivă și afectivă la viața și efortul creator al eroilor noștri, de o integrare reală și pasională în lumea pe care scriitorii vor s-o descrie. Altfel, nici nu se poate, e cu neputință.

În continuare, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale criticii literare.

Critica literară marxist-leninistă are datorie, ce decurge din însuși principiul partinții, de a milita deshoș pentru orientarea literaturii în direcția sarcinilor ei istorice, de a contribui la educația social-politică și estetică a maselor. Această funcție,

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Este neapărat necesar să reamintim că literatura noastră își datorează evoluția sa fericită îndrumărilor alente și înțelepte de care s-a bucurat din partea partidului. Principiul leninist al îndrumării de către partid constituie principiul fundamental al creației literare și artistice din patria noastră.

Literatura pe care o scriem este parte integrantă a cauzei clasei muncitoare și deci o raportăm la sarcinile ce vîntu întregului popor prin istoricele hotărîri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, la sarcinile pe care le avem cu toții în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Literatura are îndatorirea de cinstu nu numai de a oglîndi transformările revoluționare pe care le înfrinșiește poporul român, dar și de a contribui la fărîmarea conștiinței comuniste a omului nou și prin aceasta, indirect dar eficient, la construirea noi lumi. Rolul, important și pînă acum al literaturii ca factor de seamă în formarea omului nou, sporșește încă în actuala etapă istorică în care planul ideologic devine tîrșul principal al luptei de clasă, al luptei dintre noi și vechi.

Dacă privim în urmă, spre trecut, Congres al Scriitorilor, avem a ne mîndri cu realizări importante: aa apărut cărți bune care, în marea lor majoritate, reflectă fenomene contemporane, s-au format talente tinere dintr-o care multe sint mai mult decît promițătoare în centrul operelor noastre se situează eroii vremii noastre, comunisti, există o mare diversitate de modalități, siluri literare și personalități artistice în cadrul unității de concepție și de metodă. Dar dacă privim realizările incontestabile ale literaturii noastre în raport cu realizările furtunoase ale construcțiilor socialismului și cu sarcinile ce ne revin, trebuie să constătim că mai avem mult de făcut, mai ales că posibilitățile noastre sint cu mult mai mari.

Este absolut evident că problema cunoașterii vieții, despre care s-a vorbit mult, constituie veriga principială a succesorilor noastre viitoare. Nu e vorba, s-a subliniat, de o simplă informare, ci de un mod de viață, de o participare efectivă și afectivă la viața și efortul creator al eroilor noștri, de o integrare reală și pasională în lumea pe care scriitorii vor s-o descrie. Altfel, nici nu se poate, e cu neputință.

În continuare, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale criticii literare.

Critica literară marxist-leninistă are datorie, ce decurge din însuși principiul partinții, de a milita deshoș pentru orientarea literaturii în direcția sarcinilor ei istorice, de a contribui la educația social-politică și estetică a maselor. Această funcție,

D. Panaitescu-Perpessicius

Vorbitorul a apreciat faptul că Darea de seamă analizează toate sectoarele activității Uniunii Scriitorilor și prezintă nemănumerate aspecte pozitive și negative ale acestei activități. A fost o adevărată bucurie pentru oricare dintre ascultători, a spus el, să audă pomenindu-se numele altor scriitori, de la cei mai tineri pînă la cei mai în vîrstă, poeți, prozatori, critici, autori de literatură pentru copii.

Bucuria noastră a fost cu altă mare care cu prezentarea lucrării realizată a fost însoțită de o stringență analitică a operatorilor importante.

Vorbitorul a relevat succesele literaturii noastre din ultimii ani, activitatea deslășurată în țară de Uniunea Scriitorilor, întîlnirile dintre scriitori și oamenii muncii.

Ei s-a referit apoi la generația de tineri poeți care au debutat în colecția „Lucășărul”. În cuvintul său, vorbitorul a evocat figura poetului Nicolae

Labis. În poezia lui Labis, a spus el, răsună toate corurile acestei epoci, pe care o trăim, epocă plină de lumii și de rezonanță așa de învinătoare a propriei construcții în mers.

Occupîndu-se de activitatea unor reviste, de unele lucrări de istoriografie literară, vorbitorul s-a referit apoi la diversele manifestări organizate în cadrul Muzeului literaturii romine. Acest Muzeu, a arătat el, s-a născut din înaltă concepție despre literatură și despre promovarea ei, despre asimilarea literaturii de către marea publică.

Atîrîndu-se de expoziții, de aceea consacrată celei de-a 13-a aniversări a Eliberării sau a celei închinată lui Sahia, Necuță, Sadoveanu și alții, expoziții care au circulat în foarte multe instituții culturale și în fabrici, vorbitorul a relevat interesul puternic al oamenilor muncii față de opera de popularizare a literaturii.

În încheiere, vorbitorul s-a referit la problemele criticii literare, ale luptei principale de opinii.

În direcția contradicției cu lupta de opinii — a spus el — se află spiritul apologetic. Se întîmplă uneori că dacă un scriitor frunțat și criticat, oricît de principial, persoana respectivă țare un atac de nervi și se cheamă că a fost victima unui „atac personal”. Dar dacă e criticat — fără dogmatism de al ajută, ci pămînt, nepriștin, cu multă superficialitate — un poet tînr, atunci critică „merge”.

Știu, — a spus vorbitorul — unii critici afirmă că sint scriitori care îi presează, că-i amenință, că se uită șasiu la ei, că au așteptări vin și le spun: Serle despre mine! Perie-mă! Aici se pune o altă problemă, aceea a curajului de opinie. Ce fel de critic marxist care și-a pus conștințul în slujba luptei pentru edificarea demnă, pentru comunism, poate fi un asemenea critic?

S-a vorbit înaintea mea despre necesitatea clarității expresiei în poezie. E un lucru just. În același fel trebuie să se pună problema și în ceea ce privește necesitatea limbajului critic, a limbajului

Aurel Rău

Creația literară, îndrumată și condusă de partid, a devenit și mai mult — prin o serie de realizări — o oglindă a realităților noi din patria noastră, a izbinilor fără precedent cu care ne mîndrim, precum și un instrument eficace în educarea și formarea omului nou.

Consemnînd aceste succese, darea de seamă a subliniat totodată, cu deplină temei, că între avîntul impetuș și ritmul care caracterizează prefăcerea revoluționare ale vieții noastre noi și între dezvoltarea literaturii noastre în totalitatea ei există totuși un decalaj. Amlînzîndu-se situația poeziei, s-a subliniat că în acest sector important al creației noastre literare se mai manifestă încă, din păcate, o tendință de evaziționism, unele redicive ale formalismului pe de o parte, iar pe de altă parte persistența în cultivarea unui patos artificial și a platitudinii versificate — ambele, rezultate ale îndepărtării de adevăratele probleme ale vieții.

În critica adusă poeziei, revista „Steaua” a fost vizată în repetate rin-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Este neapărat necesar să reamintim că literatura noastră își datorează evoluția sa fericită îndrumărilor alente și înțelepte de care s-a bucurat din partea partidului. Principiul leninist al îndrumării de către partid constituie principiul fundamental al creației literare și artistice din patria noastră.

Literatura pe care o scriem este parte integrantă a cauzei clasei muncitoare și deci o raportăm la sarcinile ce vîntu întregului popor prin istoricele hotărîri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, la sarcinile pe care le avem cu toții în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Literatura are îndatorirea de cinstu nu numai de a oglîndi transformările revoluționare pe care le înfrinșiește poporul român, dar și de a contribui la fărîmarea conștiinței comuniste a omului nou și prin aceasta, indirect dar eficient, la construirea noi lumi. Rolul, important și pînă acum al literaturii ca factor de seamă în formarea omului nou, sporșește încă în actuala etapă istorică în care planul ideologic devine tîrșul principal al luptei de clasă, al luptei dintre noi și vechi.

Dacă privim în urmă, spre trecut, Congres al Scriitorilor, avem a ne mîndri cu realizări importante: aa apărut cărți bune care, în marea lor majoritate, reflectă fenomene contemporane, s-au format talente tinere dintr-o care multe sint mai mult decît promițătoare în centrul operelor noastre se situează eroii vremii noastre, comunisti, există o mare diversitate de modalități, siluri literare și personalități artistice în cadrul unității de concepție și de metodă. Dar dacă privim realizările incontestabile ale literaturii noastre în raport cu realizările furtunoase ale construcțiilor socialismului și cu sarcinile ce ne revin, trebuie să constătim că mai avem mult de făcut, mai ales că posibilitățile noastre sint cu mult mai mari.

Este absolut evident că problema cunoașterii vieții, despre care s-a vorbit mult, constituie veriga principială a succesorilor noastre viitoare. Nu e vorba, s-a subliniat, de o simplă informare, ci de un mod de viață, de o participare efectivă și afectivă la viața și efortul creator al eroilor noștri, de o integrare reală și pasională în lumea pe care scriitorii vor s-o descrie. Altfel, nici nu se poate, e cu neputință.

În continuare, vorbitorul s-a referit la unele probleme ale criticii literare.

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Sintem convinsi că numai luînd măsuri eficace pentru o mai mare apropiere de viață, pentru cunoașterea ei multilaterală, pentru însușirea organică a ideologiei marxist-leniniste, a principilor de bază ale esteticii marxist-leniniste, revista „Steaua” va reuși să pună capăt vechilor greșeli, să-și îndeplinească sarcinile în promovarea literaturii realist-socialiste.

Căutînd în permanență să asigurăm o frumoașă înmucă artistică a lucrărilor, vom avea grijă ca în paginile „Stelei”, de-acum înainte, să fie promovată o poezie militantă, cu un mesaj clar și accesibil, o proză axată pe cele mai importante probleme ale ac-

unor modalități și imagini am pierdut din vedere esențialul, conștinutul pentru care le căutăm.

Este neapărat necesar să reamintim că literatura noastră își datorează evoluția sa fericită îndrumărilor alente și înțelepte de care s-a bucurat din partea partidului. Principiul leninist al îndrumării de către partid constituie principiul fundamental al creației literare și artistice din patria noastră.

Literatura pe care o scriem este parte integrantă a cauzei clasei muncitoare și deci o raportăm la sarcinile ce vîntu întregului popor prin istoricele hotărîri ale Congresului al III-lea al Partidului Muncitoresc Român, la sarcinile pe care le avem cu toții în vederea desăvîrșirii construcției socialiste.

Literatura are îndatorirea de cinstu nu numai de a oglîndi transformările revoluționare pe care le înfrinșiește poporul român, dar și de a contribui la fărîmarea conștiinței comuniste a omului nou și prin aceasta, indirect dar eficient, la construirea noi lumi. Rolul, important și pînă acum al literaturii ca factor de seamă în formarea omului nou, sporșește încă în actuala etapă istorică în care planul ideologic devine tîrșul principal al luptei de clasă, al luptei dintre noi și vechi.

Dacă privim în urmă, spre trecut, Congres al Scriitorilor, avem a ne mîndri cu realizări importante: aa apărut cărți bune care, în marea lor major

Gherman Titov

Mu (în minte să îi existai) ceva în afară de relațiile mele cu femele. Deși am fost prieten multora, în copilărie, în clasele superioare ale liceului, și mai târziu la școala de zbor, nu mă gândeam de fel la căsătorie. De altfel cred că nici eu nu mă așteptam o logodnică probabil. Eram, se vede, desul de nepotrivit pentru o asemenea „categorie”.

Conduceam odată niște cursuri cu un grup de tineri mecanici ai escadrilei noastre. Cursurile acestea, pentru care mă pregăteam și eu temeinic, mă ajutau pe mine și pe prietenii mei să ne consolidăm cunoștințele. Învățam pe rând cu fiecare. Dar todeauna la sfârșitul ororilor elevii mei încercau să ne rădăieze febril: la club se organizau seri de dans, și băieții, pretextând în fel și chip, cătau să nu le placă.

Stiner vorbind, nu danșez foarte frumos, și din cauza asta probabil nu-mi prea place dansul. Cu toate acestea, într-o seară, care mi s-a părut deosebit de frumoasă, m-am dus la club. Insa n-ai fi îndrăznit să danșezi dacă n-ai fi văzut-o pe fata aceea. Era îmbrăcată sobru, plepănată simplu, dansa ușor și calm. Într-un cuvânt mi-a plăcut. Dar m-a strigat un prieten și n-am observat cum ea dispăruse din sala de dans. Uimindu-i pe toți cu punctualitatea mea, apărui la club și în a doua și în a treia seară. Veneam exact la începutul dansului și plecam numai după ce instrumentiștii își sțineau instrumentele. O căutam printre dansatorii pe fata cu ochii negri și nu puteam să-mi amintesc de unde o cunosc.

După cum se întâmplă adeseori în regiunea Leningrad, zilele cerșii, opace, au făcut loc altora însoțite, senine. Concentrându-mă sus în aer, uitam de fata cu ochii negri, dar seara cind soseam în sala de dans, știam că o voi aștepta numai pe ea. Odată, după un zbor, cind mecanicul făcea pilul aparatului meu, am fugit la cantina aeroportului.

— Dați-mi repede să mâncăm ceva. În întâmpinarea mea leși atunci ea, fata aceea cu ochii negri.

— Drace — exclamă. Aici eram vaszicii. Te aștept la club. Eu n-am să mai fugi de mine!

— Dar n-am fugit nici pină acum, imi răspunde.

...Ne-am căsătorit curind după asta: n-am făcut o nuntă zgornioasă. Tatăl i-am scris o scrisoare în

care îi povesteam despre Tamara, dar nu pomeneam nici un cuvint în legătura cu evenimentul. Insa tata, care mă cunoștea de minune, mi-a răspuns simplu: „Titovii se căsătoresc o singură dată în viață”. Asta era și binecuvântarea, și urarea și felicitarea. În curind ni se născu băiatul; ni pareă prea sănătos, și medicii au diagnosticat stenoza mitrală. După ce o linstise în soția mea, un specialist mi vorbea cu toată sinceritatea:

— Mi-e greu să-ți spun cit va trăi copilul — o lună, două, trei, începu medicul, — dar e condamnat.

Am făcut totul ca să pot privi lucid lucrurile și s-o pregătesc pe Tamara. Mi se pareă că ea a înțeles totul, dar cind copilul muri, sufărina el fu îngrozitoare. O simțeam și mai aproape de mine în aceste clipe grele, și mă simțeam să nu mă singura. Tot timpul meu liber îl petreceam împreună: vizitam expoziții, mergeam la spectacole, și uneori purtam pină țirată după miezul nopții, discuții infuacate despre ceea ce văzusem. Timpul e cel mai bun medic și în cele din urmă intensitatea durerii s-a atenuat.

Totdeauna l-am împărțit Tamarei gândurile mele, și ea începu să fie preocupată ca și mine, de cel de-a cincelea ocean, de un roman bun, de o noție sau de un film. Într-un cuvânt o pasiona tot ceea ce mă pasiona și pe mine.

„AȘTEPTAȚI, VA VOM CHEMA”

Noi, cosmonauții, simtem numiți deseori supermeni — asta o fac mai ales ziaristii apuseni, amatori de senzational. Luatul acesta mă amuză uneori, dar altele mi suapă de-a binelea, deși înțeleg sentimentul de umire cu care oamenii au întâmpinat primul și cel de al doilea zbor cosmic. Este libanda umitoare și grandioasă a minții, și orice fire ar avea oamenii, ei n-au putut rămâne indiferenți față de zburirile navelor sovietice cu oameni la bord. Au fost primii pași ai omului pe drumurile cosmice, prima luptă corp la corp cu forța gigantică a atracției terestre, primele victorii ale inteligenței umane, care, în haosul vitezelor cosmice și a distanțelor în timp și spațiu, a putut calcula exact traiectoria sputnicilor, a containerilor cu Laika, al lunetului, a Stației trimise spre Venus, și, în sfârșit, ale navelor cu simbolul nume „Răsărit”.

Și totuși, noi, cosmonauții, nu simțeam de fel supermenii și pentru a termina cu această definiție, am să încerc să povestesc cite ceva despre începutul drumului meu de cosmonaut și despre cel al prietenilor mei.

...Era sfârșitul anului 1959. O zi obișnuită, ne pregăteam de obicei pentru zbor; timpul s-a scurs în așa mod, ca să încep să bată un vint puternic, pe aerodrom se năruiau salve de zăpadă. Zburirile au fost contramandate și eu m-am pregătit să intru în sălile de studiu cind mi-am auzit numele:

— Titov!

M-am întors. În fața mea stătea comandantul nostru.

— Ordonăți!

— Vino în biroul meu. Ești așteptat.

Ordinul e ordin. Fără să mă gîndesc la ce mă aștepta, m-am îndreptat spre Statul Major. Am împins ușa cunoscută și la lumina caldă, plăcută, a lămpii de birou, am văzut un căpitan medic. „Ce-o fi, ce caută un medic aici?”

— Căpitanul m-a invitat să iau loc. A mai frunzărit fișa mea medicală înaintea lui.

— Ați dori să zburăți pe ceva nou? — Mai e vorba? I-am răspuns eu de fel regimentar. Care aviator n-ar dori așa ceva? (În ultimul timp auzisem că vom zbura pe ceva nou super-sone).

— Dar cu racheta? Continuuă să mă chestioneze medicul, privind-mă cu atenție. Nici nu-i răspundesem la prima întrebare, cind el imi spuse:

— Dar cu un satelit artificial?

Numai acum, odată cu trecerea timpului, pot analiza toate gândurile mele de atunci. Cosmos? Satelii? Da, acolo în univers pătrunseseră planete artificiale, dar mie, simplu aviator, nici nu-mi trecuse prin minte că acum e rindul omului să pornească într-acele. Și încă oțit de curind.

În minte că am răspuns imediat:

— Cu sputnicii? Mai e vorba?

— Ei, atunci e în regulă, spuse

medicul. — Așteptați, vă vom chema. Am fugit acasă, iar să disting cărările acoperite de zăpadă. Vintul mi bătea în față, cureaua caschelei mi izbea dureros peste obraz, vintul mi străbătea scurta groasă de piele dar mie mi-era cald. „Drace, imi spuneam să zbori cu sputnicii!”

Pînă adineauri mie chiar, celui familiarizat cu tehnica aviației, toate astea mi se pareau îndepărtate și irealizabile. Crezusem nu numai că fii mel, dar și conții copilor mei nu se vor putea smulge de pe Pământ. Și daodată întrebarea: „Vreți să zburăți cu satelitul?” Desigur!

Tamara credea că sosește abia în zori, ca de obicei după zborul, și se neliniști cind pătrunsei în casă agitat.

— Ce e, Ghera? Ai neplăceri?

— Ce neplăceri? Parcă aveam pe aici o sticlă de „Tokay” — Da încoace cupel! Să bem! Într-un ceas bun!

— Plecăm într-un alt regiment?

— Da. Plecăm.

Eram înfierbat, gumeam și probabil spuseseam prostii, dar Tamara n-avea să mă dădea bătăi.

— Spune totuși, ce s-a întâmplat? Dar cum să-ți spun ceea ce nici eu însumi nu înțelesesem pînă la capăt? Se spune că există o „mîncîmă sfîntă”, așa că am mîncîm-o:

— Mi se pare că voi deveni pilot-încecător. Asta e tot.

— Dar cu noi ce-o să fie?

„Noi” erau ea și copilul pe care-l aștepta.

— Lasă, totul o să fie bine. Nici nu se știe dacă voi fi chemat.

intruic căpitanul mă prevenise că totul e secret.

Veni ziua concediului. Am plecat în Altai. Nu fusesem demult pe acasă, nu-mi văzusem demult părinții, n-o văzusem pe sora mea Zamfira. Mi se pare însă că niciodată nu m-am grăbit să plec iar de acasă, așa ca atunci. Iar cind în sfârșit m-am întors la regiment, m-am și repezit la Statul Major.

— A sosit cumva un ordin de chemare pentru mine?

— A fost, dar tu nu erai. Hirtia s-a trimis la unitate.

După ce am bătut la ușile tuturor cabinetele medicale militare, am găsit în sfârșit hirtia și, în decembrie, iață-mă la Moscova. Adresa Institutului era scrisă pe ordinul de chemare, așa că am găsit repede vila cu această instituție misterioasă. În cabinetul medicului șef se înghesuiau aviatori de vîrstă mea. Veniseră din diferite unități și erau emoționați cu totul. Unii de pildă înjurau cu un dispreț prefăcut medicii:

— N-au decit! Nu mai pot fără rachetele alea!

(Aceștia fuseseră respinși).

— Mie nu mi-a venit rindul nici în prima, nici în a doua zi. În a treia zi, în hol nu mai era nimeni. Mi am

Gherman Titov la unul din antrenamentele pentru zborul în cosmos

Am fost internat în spital, îmbrăcat cu pijama, papuci moi de casă, și obligat să stau culcat. Surorii politicoase mă numeau „bolnav” și asta mă scotea din sărite. Urmărea nesfîrșitele vizite ale medicilor de boli interne, analize, picături (de la o porcăre pe care mi-o puneau sub pleoapă, pupilele mele căpătau aspectul ochilor unui crap fierț) — astfel, oftalmologic deduceau tensiunea intraoculară. La spital deși mi-am găsit o grămadă de prieteni, mi-era totuși urit. Tamara plecase la Leningrad, iar eu nu puteam să-i scriu de ce stau la spital. Am început să-i eunosc mai bine pe băieți. Unii își făceau de-acum bagajele și spuneau la despărțire că rachetele nu-i interesează, că în definitiv treaba asta nici nu se știe cind va fi să fie.

— Dați-o dracului, măi băieți! Stați cinci minute în centrifugă și-ți țes mîncel afară, dar cum o fi acolo în rachetă, spunea unul din ghinioniști.

Cum era în rachetă, asta n-o știa nimeni, dar centrifuga eu era intr-adevăr prea dulce. Te așezai într-un fotoliu fixat de o cobilă lungă, corpul îți se înfășura cu tot felul de curele prevăzute cu tot soiul de aparate, și începeai să te învîrtești. Peste citeva secunde te apăsa o greutate infernală, ca și cum un elefant te calcă cu piciorul și te strivește.

Pleoapele îți se fac de plumb, degetele îți cîntăresc mii de kilograme, ca să să respiei, faci eforturi supraomenești. Iar medicii îți cer prin telefon să le spui „simplu” ce simți, ce vezi, și ce gîndești... Ce să mă gîndești,

cind centrifuga se învîrtește tot mai repede, iar suprasolicităriile ating gradul 8?

... Nu i-am povestit nimic Tamarei. Holăriseam ceva odată și n-aveam o bicicla să-mi schimb hotărîrea. Cu toate acestea am început s-o pregătesc, să-i ofer ca din întâmplare cărți pe care eu le citisem și acum le știu pe de rost. L-am recitit împreună pe Tolkovski, „Nebulosa din Andromeda” și alte cărți. Îi povesteam ce credeam să fie om în cosmos, ce durități și se deschid în față, ce ferici și să fii printre cei dinți. Tamara mă asculta, mă aproba uneori, de cele mai multe ori deslușeam însă în ochii ei lipsa de încredere și îngrijorarea. Iar eu imi urmăream țelul, deși el era tot alt de îndepărtat ca Luna.

În romînește de CRISTINA LUCIAN (Va urma)

ȘAPTESPREZECE ZORI ÎN COSMOS

— Ați dori să zburăți pe ceva nou? — Mai e vorba? I-am răspuns eu de fel regimentar. Care aviator n-ar dori așa ceva? (În ultimul timp auzisem că vom zbura pe ceva nou super-sone).

— Dar cu racheta? Continuuă să mă chestioneze medicul, privind-mă cu atenție. Nici nu-i răspundesem la prima întrebare, cind el imi spuse:

— Dar cu un satelit artificial?

Numai acum, odată cu trecerea timpului, pot analiza toate gândurile mele de atunci. Cosmos? Satelii? Da, acolo în univers pătrunseseră planete artificiale, dar mie, simplu aviator, nici nu-mi trecuse prin minte că acum e rindul omului să pornească într-acele. Și încă oțit de curind.

În minte că am răspuns imediat:

— Cu sputnicii? Mai e vorba?

— Ei, atunci e în regulă, spuse

Zilele treceau lungi, chinuioare — zboruri ca de obicei. Trebuia să-mi perfecționez tehnica interceptării, să în cursuri cu mecanicii, să-mi alcătuiască foala de lupă și să dau grija Tamarei și a copilului care va veni. Iar în minte aveam aceeași întrebare: „Mă vor chema, sau nu?”

Ca să aflu mai bine ce înseamnă „Cosmosul”, și eu ce se mîncîmă m-am îngropat în operele lui Tolkovski, Zander, am recitit o grămadă de cărți de astronomie și de literatură științifico-fantastică despre zborul în Lună, spre Venus, sau spre alte planete reale și fictive. Vlsam că mă aflu în cosmos, dar de chemat, nu mă chema nimeni. Uneori mi se părea că am inventat totul într-un delir, că nici n-a existat vreo discuție cu vreun medic căpitan. N-aveam cui să-i împărtășesc frămîntările mele,

făcut curaj și am pășit înaintea fără a cere permisiunea.

— Cu cine doriți? mă întrebă aspru un alt medic căpitan.

— Cu dumneavoastră.

— În ce problemă?

— Cosmică — și i-am întins ordinul de chemare. El a zîmbit.

— Nu v-ați grăbit. Ați meditat atît de mult?

— Invers, tovarășe căpitan. Am hotărît de la început, dar mi-am căutat vreo trei săptămîni ordinul prin cancelarii. Abia acum l-am găsit.

— Ei, să te vedem. Ia o reparare la spital.

— De ce la spital? m-am mirat eu. Sint sănătos tu.

— Păi pentru asta te-am și chemat.

Drumul spre lumina

(Urmare din pag. 1)

jumătate de veac, de a putut strînjii lemniul alt de nețed, căci doar pe vremea lor nu existau strîngurii în care să poți prinde pitești lungi de șase metri... Încecea să-și imagineze cum ar fi procedat el în locul muncitorilor de atunci. Cite o soluție bună îl făcea să zîmbească, dar surisul fugă și se stîngea imediat, pe față. Trăsăturile își relatau aspectul din todeauna, pîrînd sculptate din rădăcină de nuc, în zolurile puternice adinci. Numai strălucirea — mai șlearsă sau mai vie — din ochii negri trăda sentimentele pe care l le trezeau cuvintele celor ce-i expuneau pricina; ori aceste pricini prezentau o nesfîrșită varietate. În fiecare zi de primire se înfășurau prezidențiale citeva zeci de oameni — din cele o sută optzeci de mii cite avea orașul — și fiecare avea individualitatea, personalitatea sa, specificul propriu. De obicei întâmpina aceste zile cu stringere de inimă — dar și cu mult interes. Cind fusese numit director și începu să pătrundă lănele conducerii unei fabrici, credea că nimic nu poate fi mai complicat decit viața unei uzine, reflectind — în mie — viața țării întregi. Și-acum, cind — dimpreună cu comitetul executiv — trebuia să poarte răspunderea unui oraș întreg, complicațiile din fabrică i se păreau mărunte ca niște celule în imensul organism omenesc. Dacă ar putea urmări totul din afară, cu ochii cercetătorului științific sau al sociografului — fără să aibă legătură directă cu problemele — iar pricinii poate chiar deslătore dinamica și variația, mulțimea de nuanțe din viața marelui oraș, desfășurată în fața lui prin viața oamenilor cu care avea de lucru. Observase însă curind că nezarurile fiecărui individ venit în audiență ogindeau mai mult sau mai puțin lipsurile existente încă în munca de administrare a orașului — adică tocmai în activitatea sa. Locuitorii venii la el în zilele de primire puneau probleme nerezovalte din viața lor de toate zilele, care le puteau soluții imediate, soluții pe care le puteau aștepta numai din partea comitetului executiv sau din partea prezidențialei în persoană.

duia să vorbească cit mai convingător, să fie cit mai înțelegător — dar, repetate la infinit, propozițiile sale cuvinte îl păreau goale de sens, lipsite de suflet. Acasă — după ce trecea ziua de primire — se simțea atît de tulburat, încît nu putea dormi cumsecade, iar nevastă îi trîntea cite-ras răspuns enervat. Îi chinuia o nerăbdare urtăroasă, întrebîndu-se cum ar putea mări spațiul construit, fără să depășească fondurile. Trecea zilnic pe la toate binalele și discuta aprins cu constructorii dacă constata pe undeva risipa de materiale sau dacă organizarea lucrului nu era multumitoare, intrînzind terminarea lucrării.

Adesea cerea socoteală inginerilor sau maștrilor ori celor de la institutul de proiectări. Îi chema să asiste la zilele lui de primire, să asculte tot ce trebuia să asculte el. Le explica, furios, că el toți construlesc pe seama unor oameni chinuți de așteptare. Fiecare punn de ciment, fiecare cărămidă risipiță scade șansele de a se construi apartamente peste plan.

Și dacă n-ar fi fost decit problema locuințelor... De pildă, în ziua cind bătrîna aștepta ea ca să-i vină rindul, o femeie venise să obțină sprijinul pentru a păstra locuința, după divorț; a doua intervenea pentru plasarea unui copil debil mintal într-un institut corespunzător; al treilea cerea să fie mutat atelierul din vecini, căci dușului motoarelor îl inebunea. Al patrulea îi dăduse neputințele amănunte asupra problemei pensionării sale, al cincelea voia o autorizație de meșteșugar pentru jumătate zi, al șaselea — un bărbat cu fața congestionată — venise cu o jumătate de francză, în care găsise un băț de chibrit. Al șaptelea cerea autorizație pentru a se stabili în oraș; al optulea venise să-și reabiliteze copilul, afirmînd că respectiva progenitură era tobă de carle, dar profesorii îi dădeau numai și numai note mici, pentru a-i lua bursa. O femeie cam trecută, care zicea că este actriță, îl rugase să intervină la prim-regular teatrului, care „o persecută” deși ea este extrem de talentată. În stagiunea viitoare trebuie să i se dea nepărit rolul Desdemonei sau al Julietei.

Prezidențele nu se mai putuse stăpîni și o intrufusesse enervat:

— De ce credeți că asta intră neapărat în competența prezidențialei comitetului executiv al sfatului? Adresați-ivă directorului, vă rog.

— Tocmai lui? Mă persecută la fel!

— Dar de unde pot ști eu dacă sinteți talentată sau nu?

— Vreți să-l întreg rolul Desdemonei — aici pe loc?

— Nu, nu! Oric, numai asta nu! Prefer să-i dau un telefon directorului...

Actrița plecă satisfăcută și foarte fericită. Intersătura avu darul să astimere furiă prezidențialei. Trebuie să am răbdare — își zise ei — dacă pînă și atita o linsteste pe femeia asta, probabil total lipsită de talent. Insași atitudinea ei pleda pentru rezigor. Totuși, îi era milii de actriță: cine, cind, unde îi dăduse asemenea educație, o

bișnuind-o să se creadă un geniu oprimat? Cind are să vină ziua în care nu vor mai exista asemenea oameni?

Tocmai cind îi venise rindul bătrînei, prezidențele ridică receptorul cu un gest ostentiv și — formid numărul, cu un aer îngrijorat — întrebă pe cineva:

— Tot treizeci și șapte cu nouă?...

De două zile, băiețușul său era bolnav — probabil de scarlatină — și dacă nevastă-sa nu-l suna din oraș ori să-i anunte variațiile de temperatură, omul nu mai rezista. Boala copi-

lului insemna pentru el tot o critică la adresa muncii lui. Știa că în răstimpuri iau naștere focare de infecție în cartierele mîrginase unde canalizarea străzilor nu s-a făcut încă. Din focarele aolea au năpădit virusurile scarlatinei asupra copilului — iar pentru moment el este neputincios în fața acestor focare... Ca să se poată canaliza și cartierele mîrginase, neglijate de vechii edilii, va trebui să se facă modificări generale, în orașul întreg.

Prezidențele lui, auzind răspunsul referitor la starea băiețușului. Tempe-

ratura urcase la treizeci și nouă. Medicul urma să sosească din clipă în clipă... Pe bătrîna o primi oarecum încruntat și — în timp ce-i oferea scaunul din fața biroului — se întrebă dacă mai are loc în vreau azi pentru bătrîna. Văzînd că e o femeie vîrstnică și bolnavicioasă, îmbrăcată modest, era aproape sigur că numai pentru așa ceva putuse veni. Nu era prima solicitare de acest fel, în cariera sa.

— Spune-mi, maică, pentru ce veniși?

Bătrîna se așeză, nehotărîtă:

— Doar nu vă-ochipăuți că am venit să vălexesc aici? De fapt, trăiesc din pensie — dar asta nu înseamnă că vreau mare lucru.

— Tocmai de aceea — poate vrei să-ți faci ceva în activitate.

— De-acum începe bătrîna să devină bălănească.

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Bătrîna se aruncă o privire conternată:

— Nu prea pot să grăbesc dumitale. Poate n-ai din ce să plătești impozitul?

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Doar nu vă-ochipăuți că am venit să vălexesc aici? De fapt, trăiesc din pensie — dar asta nu înseamnă că vreau mare lucru.

— Tocmai de aceea — poate vrei să-ți faci ceva în activitate.

— De-acum începe bătrîna să devină bălănească.

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Bătrîna se aruncă o privire conternată:

— Nu prea pot să grăbesc dumitale. Poate n-ai din ce să plătești impozitul?

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Să-mi trag sufletul, o lecție, dacă-mi îngădui... Sint emoționată, și-apoi, dumneata, tovarășe prezidente, oi îi avind timpul măsurat.

— Vrei un pahar cu apă?... O să-mi spuie pe urmă, pentru ce-ai venit.

— Nu, mulțumesc, nu vreau... N-am venit să cer. Am venit să vă dau eu...

— Să ne dai! — făcu prezidențele, electrizat. — Cind, De-o jumătate de an, de cind m-ați făcut prezidente, toată lumea a venit numai să-mi ceară.

Mărturisirea avu darul să-i redea bătrînei siguranța de sine. Era numai freacă în sala de așteptare luase o hotărîre despre care nu știa cum avea să fie primită. Dar din sucele prezidențiale înțelegea că pestul ei e ceva cu totul excepțional: un prijel de cerea nu i se mai olerese niciodată în viață. Prinse curaj și începu să vorbească despre darul ce voia să-l facă sfatului popular care era atit de bogat. Darul nu era pe măsura bogățiilor spuse; ia, coica, o casuța cu două odăi și-o bucatărie, sus, în viriul străzii Petrelilor. N-are urmași cărora să le-o lase. Un singur nepot avusese, dar a dispărut și-arela în ultimul răstimp. Fratei mei-mai trăiesc, bărbatul e și el în moment. N-ar vrea sfatul să-l accepte casa?

Prezidențele o scootea pe bătrîna, încruntat și pe-acezător:

— Nu prea pot să grăbesc dumitale. Poate n-ai din ce să plătești impozitul?

Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Doar nu vă-ochipăuți că am venit să vălexesc aici? De fapt, trăiesc din pensie — dar asta nu înseamnă că vreau mare lucru.

— Tocmai de aceea — poate vrei să-ți faci ceva în activitate.

— De-acum începe bătrîna să devină bălănească.

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

— Nu prea pot să grăbesc dumitale. Poate n-ai din ce să plătești impozitul?

— Bătrîna îi aruncă o privire conternată:

putea cere despăgubiri pentru intrerînerea ei, vreo doi ani de zile...

— Vedeți — dădu glas — la asta nu m-am gîndit. Intr-adevăr, am o leacă de datorie pe casă. Vreo trei mii pentru instalații și mîncarea pe doi ani, oă m-au înfrîntat chirișii... Dar, credea-mă tovarășe prezidente, n-am vrut să trag pe sfioră sfatul! Zău că n-am vrut. Nu voiam să le rămînă ălora casa, pentru citeva mii de lei — că m-ar băga în groapă pentru ea...

Se ridică, pregătindu-se de plecare.

— Nu vă mai rețin, tovarășe prezidente. Dacă vreți să plec fără să fi putut face și o laptă bună — prima și ultima din viață — iacă, plec...

Prezidențele se ridică, ostentiv:

— Nu vorbi așa, maică. Stați jos, te rog... — Ieși de după birou, ajunzindu-i să se așeze. De ce să nu i se îndeplinească dorința? — își zise. La urma urmei, după moartea bătrînei, în ipsă de moștenitor, tot sfatului îi rămîne casa. Înurmintare, așideurea în grija lui. Cu cine contează deci dacă există sau nu, datori?... Dar, mai presus de toate, atitudinea asta, față de o bătrîna atita de simpatică? Auita mulțime să-i dăruie pentru faptul că prin ea se manifestă celălalt aspect al orasului? Aspectul mai bun — și atit de rar vizibil aici, unde oamenii vin numai cu neaozuri, căci ce rost ar avea să vină cu bucuriile lor, cu problemele rezolvate? De-aceea ne-a pus pe noi aici ca să înregistrăm bucuriile existente — sau ca să pricinim altele noi?

Apucă receptorul, sunindu-i pe jurisconsult. Îi dădu dispoziții să se prezinte imediat la el, ca s-o ia pe bătrîna și să-i îndeplinească rugămintea, imediat și fără tergiversări.

Bătrîna se îmbuzura de plăcere.

— Vaszică, totuși, se poate, tovarășe prezidente?

— Dacă se poate? Poți să-i spui oricui, ce ai făcut astăzi. Ne-ai dat mai mult decit o casă. Un lucru mult mai de preț ne-ai dat, tovarășe măicuță... Iar mie mi-ai dat și mai mult. Știi, cind mi-am luat diploma de inginer, credeam că mă voi întoarce la fabrică de mașini, să lucrez acolo după pofta inimii, cu mai multă preciepre decit înainte — și iață-mă ajuna aici, unde, în loc de-o fabrică, mă ocup cu vreo zece și orașul întreg pe deasupra. Ei, m-am zis atunci: dacă n-ai dat chih pină acum loane, ai s-o faci de-acum încoa. Ce, te pricepi tu la un oraș întreg?!

Luă mîna uscată a bătrînei.

— Îți mulțumesc, măicuță. De mult n-am mai avut zi bună ca asta!

— Nici eu, tovarășe prezidente.

Ea îi strîmbe mîna — și lui și jurisconsultului care locuiea sus, cu o fermicitate aproape bărbătească, apoi ieși, pasind cu vioicene. Prezidențele se plimba prin birou; pe față și-n ochii îi flutura o lumină pe care numai arareori i-o putea surprinde — dar brusc, telefonul începu să zbrornie. Prezidențele se năpusti la receptor. Era nevastă-sa și-l anunța că temperatura copilului urcase din nou. I-o luase chiar medicul, în clipa aceea...

Prezidențele scăpă receptorul în furcă, posomorîndu-se. Își trecu degetele prin păr, reluîndu-i plimbarea în jurul mesei — dar îl intrufusesse omul care venea la rînd... poate chiar al cincisprezecelea din ziua aceea. Se așeză așadar la masă și întrebă, oftînd:

— Cu ce te pot servi, tovarășe?

Desen de EUGEN MIHAESCU

Casea cu numărul 32

edinta se inchelase pe la sapte si jumătate, însă lui Bănică îi trebuia mai bine de trei ore ca să ajungă acasă.

Bănică rătacea de flori, oprindu-se la fiecare telefon public. Abia acum își dădu seama că de puține telefoane publice sînt în oraș.

proaspete. Trezit din visare de hurlatul unei mașini care trecea pe strada, Bănică o privi pe Stela cu vinovăție, socotind că mai important de cit orice era să-i alie durerea. Astfel, se așeză pe un scaun, în fața ei, dar cînd să înceapă vorba l se păru că orice ar spune e nepotrivit. Pînă acum, nici o femeie nu l se mărturisise. Bănică că Stela îl va povesti ceva, o întimplare nenorocită prin care trecuse. Spuse: — Astăzi a fost o zi foarte călduroasă.

— Încearcă. Nu aud vecinii, și cine știe ce-o să mai creadă și ei. Doamne ferește! Bănică își scoase haina și o așeză pe spătarul unui scaun. Acum, obiectele din cameră, pe care Stela le insuflise cu prezența ei, i se păreau caraghioase, vechi, bune de aruncat. Ce-al tot tu în stare să faci!

— Alfel, mă omora, șopti Stela. — Cum să te-omora? — Dădea în mine, pînă mă omora. — Crezi că așa merge? se răsti Bănică.

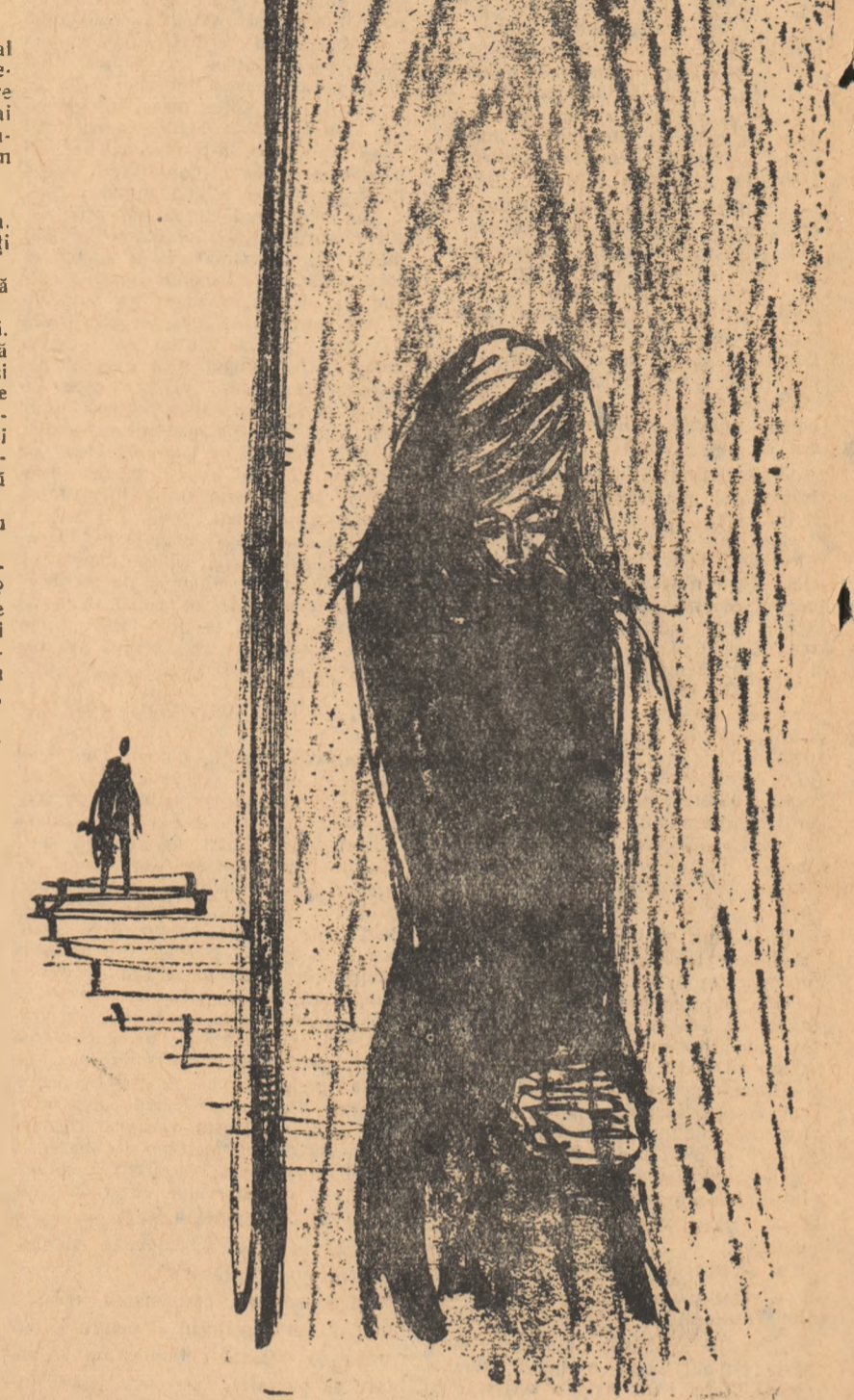
— Simțeam că nu mai pot. — Și-acum ce-o să fie? Măcar spune-mi ce-a zis ei. — Cînd a auzit de tine, n-a mai zis nimic. — E nebun? Cum să nu zică! Asta vroia să alie. Și cînd alia, face? Tu îi spui că te îți cu mine și el crapă de bucurie! „Aha, cu Bănică! Păi de ce nu-mi ai spus așa de la început? Dacă e vorba de Bănică, se schimbă situația!” Așa crezi tu că judecă un bărbat? Asta vine să ne răluim!

El rămase o clipă pe gânduri. Parcă s-ar fi aflat în fața unei întrebări capitale: Bea ori nu bea ceai? — Să fie dulce! preciză Bănică. După care, se miră cînd de simplu se rezolvă toate într-o câșnicie. De ce s-or fi certind oamenii? El, dacă ar fi insurat, nu s-ar certa niciodată cu nevasta. Ori s-o bată!... Cum să bați o femeie? se revolă Bănică. Ea te-ntrăba frumos dacă vrei ceai, și tu să ridici palma? I se părea absurd.

— N-avea de ce. Pentru ceva mult mai grav. Omul se purtase jalnic. Și trebuie s-o alie. Iar dacă nu-i în stare să se poarte alfel, atunci de ce mai încearcă lumina? Bănică era foarte categoric: de asemenea oamenii n-avem nevoie! Și-i propuse fetei: — Să mergem! — Acasă nu mă duc! se apără ea. — Vii cu mine... și tu trebuie să-ți fie teamă. — A zis că dacă mă-ntror, iar mă bate.

NICOLAE ȚIG

— Stela, o chemă pe față, vino puțin. — Așteaptă două minute, că fierbe ceaiul. — Ai găsit zahărul? — Cum să nu-l găsești se miră Stela. — Poți să pul trei lingurițe... — Era foarte plăcut surprins de îndeminarea fetei, care pe toate le știe, ca la ea acasă, de unde să ia ceaiul, de unde zahărul... Dacă și-ar fi găsit o nevastă ca Stela, toată viața ar fi fost împăcat. Stela se măritase... el n-avea dreptul să se gîndească la femei maritate. Dar cîndva, se gîndise la ea. Pînă cînd, într-o zi, lala îl spusese că prietenul ei de care Bănică nici nu auzise, e foarte gelos. Un prieten, care o tot cere de nevastă și ea nu știe ce să facă... Să-l ia? Bănică ridicase din umeri: Cum crezi tu! După aceea, îi paruse rău, iar acum, Stela se plîngea de bărbatu-său. O bate în fiecare zi. Nici nu poate să mai lucreze, de-alteia bății. Incei Bănică vru să știe cu cine are de-a face! Cînd Stela reveni în cameră, el întrebă: — Ce fel de om e bărbatu-tău? — Cînd ne-am luat, era cumsecade. — Cumsecade! ironiză Bănică. Și tu cîți ani ai? — Optsprezece și trei luni. — Vezi că te-ai măritat prea devreme? constată el. Ce îți lu despre bărbat? E cumsecade! Așa, toți sîntem cumsecade, ferice de noi! Insa după ce ne-nsurăm, punem mîna pe curea. E bețiș?

Desene de MIHU VULCANESCU

Cînd ajunse acasă, pe strada Teilor, era tîrziu, trecut de zece. Urcă cele șase etaje pe jos, fiindcă nu mai avea răbdare să aștepte liftul. Se dezițanțise în el o bucurie intensă, dominantă, și ar fi vrut ca această bucurie să-l țină așa pînă la capătul vieții. În fața ușii aștepta cineva... o femeie, o felicitare, lumina pălăriei, care venea dintr-un capăt al culoarului, nu-i permise să distingă, de la început, trăsăturile femeii. Înaintînd, cu oarecare neînțelegere, o recunoscu pe Stela Prodan.

— Stela — se repezi el, prietenos — mă aștepti de mult? Era absolut convins că ea, aflînd vestea, a dat fuga să-l feliciteze. „Trebuie să-ți telefonăm”, își spusese Bănică. Apoi își aduse aminte că Stela n-are telefon. Cînd o privi mai atent, observă că Stela plînge. Plînge chinul, fără lacrimi. Dar o să izbucnească dintr-o clipă în alta. Mă aștepti de mult? repeta el, apucîndu-i mîna.

Cu toate că era încă foarte tînar, Bănică avusese parte de cîteva neplăceri, nu atât de grave și de absurde ca aceasta, dar destul de grave, pentru a-l zăpăci o vreme. Cu puțînă judecată însă, și cu ajutorul altora, izbutise să-și recapele siguranța de sine, dominînd situațiile care se vro-

în vestibul, spuse bună seara și îndinării, în care se-nfruntau argumente, soluții... o dezbateră lucidă, cu reveniri, și emoții, și indolei... Dar totul se petrecea cit se poate de banal. Omul nu era în stare de altceva decît să amenințe grosolan și să ridice palma. Nutrește visuri de arbitru, își bate nevasta, o alungă și în lipsa ei aduce alfel femeie. Banal și stupid. De neiertat. Dacă așa trăiește el, om de nimic, de ce-i mai trebuie nevastă? Și încă o fată ca Stela! Tînară și frumoasă... „Ma tot cere unu... și nu știu ce să fac”, își amîni Bănică. Poate că Stela așteptase din partea lui un singur cuvînt. Și astăzi n-ar plînge.

— Nu știu... de vreo două ceasuri... — Tu, cum mă vezi... și Bănică se uita stînjit la buchetul de flori. Simțea o mare dorință să-i spună Stelei că a fost primul candidat de partid... dar nu-și îndăru să vorbească despre el. În fața oamenilor îndurerăți, întoldeauna încerca să treacă neobservat. Vorbea despre el, și dacă exista vreun mijloc să le vină în ajutor, o făcea cu înlima deschisă... Vrei să intri? Poftim! și Bănică deschise ușa.

Pentru prima oară, în camera lui de lăcău intra o femeie. Dar Stela nu avea ochi decît pentru durerea ei, încît nu observă cutia de scrumbii deschisă și uitată pe masă. Bănică luă discret cutia și o duse în cameră. Căverura de pe pal atîrna într-o parte. O cutie de cremă de ghețe zăcea lângă noaptea. Pe aparatul de radio tona un paltar. Ca niciodată, Bănică observă, dintr-o ochire, toate semnele de dezordine din cameră. Rușinat, exagerînd situația, se apucă să așeze lucrurile la locul lor. Apoi ștersese praful de pe radio cu palma. Abia după ce se murdări bine își amîni de cirpa de perle.

— Ce faci? întrebă Stela. — Am plecat de-acasă în mare grabă. — Și-acum ce vrei să faci? — Cu asta... și Bănică arătă, pe rînd, obiectele din cameră. E greu să-ți burlac, rise el. În fabrică toate stau cum te așez eu... și toate se potrivește. Acasă toate sînt des-ardosele... ulti pălăriele pe radio, vezi și tu! Cred că milităria o să-mi prindă de mînuși!

— Dar, cu mine? se zăpăci Bănică. — N-aveam încoțor. — Ca mine? — Ia tu puțîn cum mă bătuți! — Ce-al fost în stare să faci! exclamă Bănică, indignat. — Stela, convinsă de vinovăție, plîngea în hăbute. El se ridică de pe scaun și deschise larg ferestra, simțînd că se răcoare. Ce-aurise, era deosecat. Dar era adevărat. Astăzi, lala, chiar astăzi, în timp ce se distrugea camera lui de primire în rîndul candidaților de partid, Stela îl apucase bărbatului că îl are de amant. Era ceva ingrozitor. O calomnie cum nu s-a mai pomenit. Acum, dintr-o clipă într-alta, bărbatul ei putea să vie aici, și să-l ia de gît. Ori nu! ori poimîine... să-l opească pe stradă și să-l ardă ceva palmie în vîzui tului; ori, omul era în drept să întreprindă orice, fiindcă deținea mărturisirea nevastă. Revoltat, vru să-i scrie Stelei să iasă din casa lui. Și să n-o mai vadă în octu. Ușele încoțor să se ferească de el. Dar fata plîngea indioșor, vîtîndu-se că ea nu știe ce să mai facă. Bănică se rezemă de pervazul ferestrei și trase aer în piept. Poate că lala trecuse prin chinuri pe care el nu le bănuia. Dar ce er il spusese tocmal pe el? Nu mai știe pe alții, din fabrică, dacă chiar n-a avut încoțor? Bănică își zice că una ca asta numai lui l se poate întimpla. Ce-ori îl crezînd oamenii despre el? Și ce le spune figura lui? Dacă se alia pe stradă, între douăzeci care trag din figură și trece unul care n-are chibrit, acela tocmal lui l cere foc. Ori, bătrînele care vor să traverseze strada... dîntre toți, pe el il roagă să le-ajute! Mai zilele trecute, cînd se-ntrorcea de la lucru, un șofer îl ceruse să-mpingă de automobil... Erau șase, șapte de fată, dar șoferul numai de el avea nevoie „Astă-l soarta mea”, își spusese Bănică, feribit de incurcat. I se păru că aude clozmituri în usă. Speriat, se holotă și nu deschisă. Dar nu era nimeni. — Nu nîm plînge, îi spusese fetei. — Dacă nu pot?

— Stela, o chemă pe față, vino puțin. — Așteaptă două minute, că fierbe ceaiul. — Ai găsit zahărul? — Cum să nu-l găsești se miră Stela. — Poți să pul trei lingurițe... — Era foarte plăcut surprins de îndeminarea fetei, care pe toate le știe, ca la ea acasă, de unde să ia ceaiul, de unde zahărul... Dacă și-ar fi găsit o nevastă ca Stela, toată viața ar fi fost împăcat. Stela se măritase... el n-avea dreptul să se gîndească la femei maritate. Dar cîndva, se gîndise la ea. Pînă cînd, într-o zi, lala îl spusese că prietenul ei de care Bănică nici nu auzise, e foarte gelos. Un prieten, care o tot cere de nevastă și ea nu știe ce să facă... Să-l ia? Bănică ridicase din umeri: Cum crezi tu! După aceea, îi paruse rău, iar acum, Stela se plîngea de bărbatu-său. O bate în fiecare zi. Nici nu poate să mai lucreze, de-alteia bății. Incei Bănică vru să știe cu cine are de-a face! Cînd Stela reveni în cameră, el întrebă: — Ce fel de om e bărbatu-tău? — Cînd ne-am luat, era cumsecade. — Cumsecade! ironiză Bănică. Și tu cîți ani ai? — Optsprezece și trei luni. — Vezi că te-ai măritat prea devreme? constată el. Ce îți lu despre bărbat? E cumsecade! Așa, toți sîntem cumsecade, ferice de noi! Insa după ce ne-nsurăm, punem mîna pe curea. E bețiș?

— Ce cauți în casa mea? întrebă omul. — În legătură cu soția dumnea-voastră. — Oare ce mai dorește de la mine? — Vreau să intru în cameră. Dar cînd apasă clanța, o lovitură în ceafă îl năucii. Inții se izbi cu fruntea de ușă; apoi se clătina, gata să cadă pe spate. Bijbînd, se lipi de un perete. — Să nu mai dați, spuse el, înăbușit. — Ce cauți în casa mea? — Să nu mai dați, repeta Bănică. — Inca nimeni n-a îndrăznit... Și dacă mai dați o singură dată, e prăpăd! Respiră adinc, pătîmas, adunîndu-și puterile. Și se rugă, pentru celălalt, să-i vină un gînd bun. Alfel, va fi nevoit să lovească. Soția dumnea-voastră n-a avut încoțor... Ați bătu-t-o, și ea a spus că trăiește cu mine. Dar nu-mi adevărat. — Vezi că te alii în casa mea, avertiza omul. — Și vrei să-mi fie teamă? Dacă nu sînt vinovat, n-are de ce l spuse Bănică. Ori credeți că merge după dumnea-voastră? Nu mai există și alții care să judece? Aduc aici o sulă de oameni din fabrică. Să vă-ntrabe. Să se răspundă. Stela lucrează la noi. De ce-o chinăți? Il cauți pricină. — Nu lîe bine? întrebă celălalt. — Bănică îl privi cu o sinceră nedumerire. — Greu cu dumnea-voastră! spuse el. Eu am venit să discutăm cu intrte oameni serioși! Dar văd că nu se poate. Și de ce nu-mi dați voie în casa?

— Fiindcă nu te-am chemat! — E o femeie la dumnea-voastră, spuse Bănică, naiv. — Chiar dacă ar fi, mă privește. — E urit ce faceți, foarte urit. — Celălalt, nepuținios în casa lui, se-negri de lurie. Bănică, uîntit de orice primejdie, își duse mîinile în solduri și scribă un zîmbet înțeles: „Asta o să fie arbitru? Da' de unde! Aleargă zece metri și cade în mas”. Cînd era vorba de arbitru, își permițea să aiba pretenții foarte mari, susținînd că e necesară o triere serioasă, alfel te pomeneshi cu loți zăpăciții pe teren. „Huoi arbitru!” se aruză Bănică și apoi, se uită la ceas. — Unde e soția mea? întrebă celălalt, sumbru. — Acasă la mine. — Multumesc! — N-aveți pentru ce? rise Bănică. — Eu tocmal veneam de la o sedință... Mi-a spus tot. Acuma așteaptă să alle ce-am discutat cu dumnea-voastră. Inca discutăm cum vedeți, e greu. — Alldată, și în alte împrejurări, amenință omul. — De acord, spuse Bănică. Și comerț mai faceți? — Și asta e o chestiune care mă privește. — Credeți că toate vă privec numai pe dumnea-voastră. Ar fi o idee... Pe dumnea-voastră și pe Adenauer! rise Bănică. Da' de unde! Da' de unde! repeta el, deschizînd ușa. La vederea, și vă salut! — Intr-un fel, Bănică era dezamăgit. El își inchipuse o intîlnire extraor-

— Dar, cu mine? se zăpăci Bănică. — N-aveam încoțor. — Ca mine? — Ia tu puțîn cum mă bătuți! — Ce-al fost în stare să faci! exclamă Bănică, indignat. — Stela, convinsă de vinovăție, plîngea în hăbute. El se ridică de pe scaun și deschise larg ferestra, simțînd că se răcoare. Ce-aurise, era deosecat. Dar era adevărat. Astăzi, lala, chiar astăzi, în timp ce se distrugea camera lui de primire în rîndul candidaților de partid, Stela îl apucase bărbatului că îl are de amant. Era ceva ingrozitor. O calomnie cum nu s-a mai pomenit. Acum, dintr-o clipă într-alta, bărbatul ei putea să vie aici, și să-l ia de gît. Ori nu! ori poimîine... să-l opească pe stradă și să-l ardă ceva palmie în vîzui tului; ori, omul era în drept să întreprindă orice, fiindcă deținea mărturisirea nevastă. Revoltat, vru să-i scrie Stelei să iasă din casa lui. Și să n-o mai vadă în octu. Ușele încoțor să se ferească de el. Dar fata plîngea indioșor, vîtîndu-se că ea nu știe ce să mai facă. Bănică se rezemă de pervazul ferestrei și trase aer în piept. Poate că lala trecuse prin chinuri pe care el nu le bănuia. Dar ce er il spusese tocmal pe el? Nu mai știe pe alții, din fabrică, dacă chiar n-a avut încoțor? Bănică își zice că una ca asta numai lui l se poate întimpla. Ce-ori îl crezînd oamenii despre el? Și ce le spune figura lui? Dacă se alia pe stradă, între douăzeci care trag din figură și trece unul care n-are chibrit, acela tocmal lui l cere foc. Ori, bătrînele care vor să traverseze strada... dîntre toți, pe el il roagă să le-ajute! Mai zilele trecute, cînd se-ntrorcea de la lucru, un șofer îl ceruse să-mpingă de automobil... Erau șase, șapte de fată, dar șoferul numai de el avea nevoie „Astă-l soarta mea”, își spusese Bănică, feribit de incurcat. I se păru că aude clozmituri în usă. Speriat, se holotă și nu deschisă. Dar nu era nimeni. — Nu nîm plînge, îi spusese fetei. — Dacă nu pot?

— Stela, o chemă pe față, vino puțin. — Așteaptă două minute, că fierbe ceaiul. — Ai găsit zahărul? — Cum să nu-l găsești se miră Stela. — Poți să pul trei lingurițe... — Era foarte plăcut surprins de îndeminarea fetei, care pe toate le știe, ca la ea acasă, de unde să ia ceaiul, de unde zahărul... Dacă și-ar fi găsit o nevastă ca Stela, toată viața ar fi fost împăcat. Stela se măritase... el n-avea dreptul să se gîndească la femei maritate. Dar cîndva, se gîndise la ea. Pînă cînd, într-o zi, lala îl spusese că prietenul ei de care Bănică nici nu auzise, e foarte gelos. Un prieten, care o tot cere de nevastă și ea nu știe ce să facă... Să-l ia? Bănică ridicase din umeri: Cum crezi tu! După aceea, îi paruse rău, iar acum, Stela se plîngea de bărbatu-său. O bate în fiecare zi. Nici nu poate să mai lucreze, de-alteia bății. Incei Bănică vru să știe cu cine are de-a face! Cînd Stela reveni în cameră, el întrebă: — Ce fel de om e bărbatu-tău? — Cînd ne-am luat, era cumsecade. — Cumsecade! ironiză Bănică. Și tu cîți ani ai? — Optsprezece și trei luni. — Vezi că te-ai măritat prea devreme? constată el. Ce îți lu despre bărbat? E cumsecade! Așa, toți sîntem cumsecade, ferice de noi! Insa după ce ne-nsurăm, punem mîna pe curea. E bețiș?

— Și-așa e o chestiune care mă privește.

GEO DUMITRESCU

Laghicit

Era un ban vechi de argint cu capul nesuferit al lui Carol I neamful. Un ban mare si gros, pe dosul caruia se desfasura rotund stema unui trist regat provizoriu. Erau si serpi si coroane, lei si scuturi si pajure si fel de fel de lauri si de colaci infloriti...

nu se pricepe la viitor!... Ah, Carole, Carole, ma gandeam riga nating, riga nesaios, uite ce ghicitori prosti, ce ghicitori mincinosi, in bani, ai mai lasat pe-aci, pe fosta-ti moisie!...

O, destinicia mea ghicitoare! - cu prezentul era mai greu, mult mai greu, - batrina ma privea pe furis si nu mai stia ce sa creada: imi zarea ochii, in care banul ei arunca reflexe de unor...

Eu am de-a face alcu cu o simpla floare a pietre. Regizorul Konrad Wolf, un operator cu talent, Werner Bergman, si un grup de foarte buni actori. Este zresc cu munca acestora la transparenta pe ecran a unei piese care se insasi a cistigat aprecierile unanime ale publicului...

Cu asta insa, intram in zarita viitorului si banul lui Yoda se arata tot mai neputincios: O sa traiesti 80 de ani, o sa faci avere, cu toate ca banii iti curg printre degete ca apa rece, o s-ajungi om mare, o sa faci avere...

La plecare, batrina mi-a daruit un zimbet alb, neasteptat de fin, si-aba stiuca am bagat de seama ca nici nu era batrina, de fapt, - doar ghicitor o imbairina (caci numai batrini traiesc pe ghicite, asteptind)...

Carnet CINEMATOGRAFIC Profesorul Mamlock

S-au intalnit un regizor erudit si desorbit de inezitat, Konrad Wolf, un operator cu talent, Werner Bergman, si un grup de foarte buni actori. Este zresc cu munca acestora la transparenta pe ecran a unei piese care se insasi a cistigat aprecierile unanime ale publicului...

Inscenaj din filmul „Profesorul Mamlock”

„Cinecul porumbitei cenusii” are o valoare deosebita din punct de vedere artistic. Este o piesa de teatru care a devenit un succes deosebit de mare pe scena teatrului din Moscova...

Cinecul porumbitei cenusii

Cinecul porumbitei cenusii are o valoare deosebita din punct de vedere artistic. Este o piesa de teatru care a devenit un succes deosebit de mare pe scena teatrului din Moscova...

Silvia NICOLAU

Un nou film bielorus

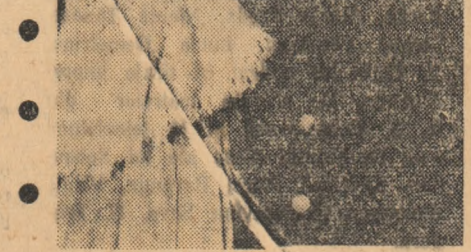
Mihai BOTEZ

Un nou film bielorus

„Cinecul porumbitei cenusii” are o valoare deosebita din punct de vedere artistic. Este o piesa de teatru care a devenit un succes deosebit de mare pe scena teatrului din Moscova...

F. Z. FLORIN

La vizionarea documentarului „Secretul unui tablou”

Sergiu BRAND

Cu o noblete demna de apreciat, cea mai frumoasa dintre arte - cinematograful - isi ofera ospitalitate, mijloc de exprimare, tuturor marilor si micilor artiști...

„Secretul unui tablou” este un documentar care prezinta o poveste deosebita de interesanta. Este vorba despre un tablou care a fost descoperit intr-un loc neasteptat...

Cuba nu e singura

Cuba se simte sustinuta de deplina adeziune a lumii progresiste de pretutindeni. Cuba nu este singura, a scris N. S. Hrusciov in mesajul sau adresat Adunarii Generale naponare de la Havana...

ANATOLIE CUDINOFF „Construim”

Ion Marin SADOVEANU

O SARBATOARE A LITERATURII CEHOSLOVACE

— Marie Majerova a implinit 80 de ani —

La 2 februarie, cunoscuta scriitoare cehă Marie Majerova a implinit 80 de ani.

Născută în 1882, în orașul Uvaly din Boemia, ea și-a legat numele, chiar de la începuturile activității sale literare, de clasa muncitoare, în virtutea și izbăvitei căreia credea cu neîmbrăcată convingere.

Prin activitatea ei vastă și rodnică, Marie Majerova se înscrie printre cele mai proeminente personalități culturale-politice ale poporului cehoslovac.

În momentul de față este membră activă în Președintele Uniunii Scriitorilor Cehoslovaci...

Activitatea ei creatoare pe tărîm literar și obștească a fost răsplătită cu recunoștință nemămurită de poporul cehoslovac care vede în opera Mariei...

Majerova un simbol al propriului său efort. Marea scriitoare, disinsă cu „Ordinul Republicii”, laureată a premiului de stat „Klement Gottwald”...

În ciuda vârstei înaintate, Marie Majerova trădează o lăcrășată demnă de înviată. Forța ei creatoare n-a cunoscut limite. În anii de după eliberare, plini de patosul muncii constructive...

Aușoare a unui impresionant număr de lucrări, scrise cu trudă și migală de-a lungul celor peste 50 de ani de activitate, și pe care spațiul restrâns nu ne-a permis să le înșirăm.

Prozatoarea de neînpuizabile resurse, Majerova a găsit în lupta și năzuințele muncitorilor cehi un izvor nestăvilnic de inspirație. Cele mai izbitoare lucrări ale scriitoare, Barajul, din care răzbate încrederea totală în victoria luptei proletariului, Sirena, o veritabilă epopee a dezvoltării...

Marea forță mobilizatoare și artistică a acestor opere își găsește explicația în atșamentul, fără rezerve, al autoarei față de cauza clasei muncitoare pe care a slujit-o și continuă să slujească nu numai pe tărîm literar, ci și pe acela al luptei politice directe.

TELEGRAMA

MARIEI MAJEROVA

Cu ocazia aniversării a 80 de ani de viață, Uniunea Scriitorilor din Republica Populară Română...

Opera dumneavoastră, înfățișată de nobilele idei ale păcii și progresului social, se bucură de o înaltă prețuire din partea cititorilor din țara noastră.

În numele scriitorilor din R.P.R., MIHAIL BENUIC Președinte al Uniunii Scriitorilor din R.P.R.

Jean GROSU

Poeziile lui M. Beniuc in R. S. Cehoslovacă

Numărul 12 din decembrie 1961 al Revistei Slovenské pohľady care apare la Bratislava, publică un interesant articol consacrat creației poetice a lui Mihail Beniuc.

Trădarea poeziilor cuprinse în volumul a fost încredințată poetului Milan Ferko, care, animat de dorința de a transpune în mai aproape de sensul lor...

Referințele lui Dudaj nu se limitează numai la poezia lui Beniuc după Eliberare, ci și la aceea care a rodit în preamurle de grea cumpănă pentru poporul român.

Saluând apariția volumului, autorul articolului își exprimă convingerea că „Itaca mea” este prima rînduiește poezie...

A. DEINEKA (U.R.S.S.) „Macarale”

REVISTA presei străine

Viata și moartea romanului

În ultimul număr al revistei „La table ronde” (12/1961) critică André Thérive senuează articolul „Viata și moartea romanului”.

La 21 februarie se implinesc 100 de ani de la moartea cunoscutului scriitor ceh Božena Němcová. Cu această ocazie, Consiliul Mondial al Păcii...

O emisiune finlandeză dedicată literaturii române

Recent, radiodifuziunea finlandeză a transmis, cu concertul simfoniei Eino Kautanen, care a cântat mai tîrziu la nașterea, un program de 15 de minute dedicat literaturii române.

Într-un număr din luna februarie al revistei „Luceafărul” din Iași, apare un articol de critică literară de către Barbu GRUIA.

deose. Întî în principiu o ambiție foarte nobilă. O revoluție în domeniul literelor nu trebuie niciodată condamnată.

LA TABLE RONDE

Nu sînt decît douăzeci de ani de cînd se admite că romanul, artă multiformă, are o materie eterogenă, dar, izvoarează, de asemenea, nimeni nu se îndoaie de victoria sa estetică și comercială.

o emisiune finlandeză dedicată literaturii române

Recent, radiodifuziunea finlandeză a transmis, cu concertul simfoniei Eino Kautanen, care a cântat mai tîrziu la nașterea, un program de 15 de minute dedicat literaturii române.

FRITZ KREMER (R. D. Germană) „Muncitor al reconstrucției”

Director: Acad. ZAHARIA STANCU. Colegiul redacțional: Acad. MIHAIL BENUIC, MARCEL BRESLAȘU, EUSEBIU CAMILAR, membru corespondent al Academiei R.P.R., PAUL GEORGESCU (redactor șef), ȘTEFAN GHEORGHIU (redactor șef adjunct), EUGEN IERLEBANU, membru corespondent al Academiei R.P.R., ION MIHĂILEANU, V. MINDRA (redactor șef adjunct), MIHAIL PETROVEANU, CICERONE THEODORESCU, ION VIITER.

CONTRAPUNCT

O serie de manuscrise ale lui Lenin depuse la Krakovia în anul 1914, au fost descoperite după aproape o jumătate de secol.

Peste 250.000 de lucrări muzicale aparținînd unor popoare epice diferite, precum și colecții de critică muzicală și compoziții, de la mici piese instrumentale pînă la opere, oratorii și simfonii...

„Medea” piesa clasicului grec Euripide, pusă în scenă de cunoscutul regizor sovietic Nikolai Chlopkov - la teatrul „V. V. Maiakovski” a constituit un adevărat eveniment în viața teatrală a Moscovei.

FRANȚA

„Primăvara 71” se întitulează ultima piesă a cunoscutului dramaturg francez Arthur Adamov, despre Comuna din Paris și luptătorii ei, eroii din arondelamentul 5 și 6 ale capitalei Franței.

R. S. Cehoslovacă

La 21 februarie se implinesc 100 de ani de la moartea cunoscutului scriitor ceh Božena Němcová. Cu această ocazie, Consiliul Mondial al Păcii...

Japonia

Regizorul Akira Kurosava este cunoscut de criticii cu Serjio Eisenstein. Noul film „Tronul înșelător” se înscrie într-o dramă de caracter, dar, însoțit de elemente remarcabile de dramaturgie.

Austria

Unul din cele mai înzestrate muzicari care rulează în prezent la Viena, este filmul despre Beethoven, realizat de Walt Disney. Filmul prezintă cu mult simț și un simț de acuratețe în descrierea viața compozitorului.

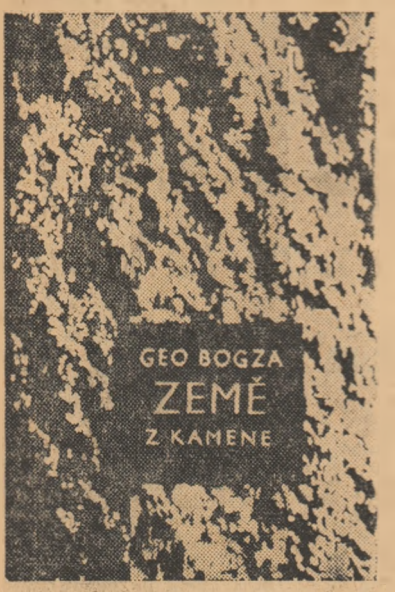
S.U.A.

„Și călăii mor” se întitulează filmul american inspirat din schițele lui Bertold Brecht și creat de acesta acum 20 de ani în colaborare cu regizorul Fritz Lang.

Italia

Alberto Moravia, autorul mult discutatului roman „La Noia” (Pictura), încercînd să scrie romanul său în regiunile franceze Louis Malle. Din distribuție face parte și cunoscuta actriță Brigitte Bardot.

Popularizarea literaturii române peste hotare

rezețe rominești... Această rubrică a devenit obișnuită în publicațiile noastre și e citită cu un interes de legănită mîndrie.

plastic ori succese ale muzicienilor noștri. Fiecare prezintă românească peste hotare, fiecare succes al oamnei noastre de artă și literă duce la creșterea prestigiului culturii rominești și constituie o contribuție la apropierea între popoare.

Spre sfîrșitul lunii decembrie a anulului trecut a avut loc la Budapesta semnarea protocolului pentru reinnoirea convenției între Fondul literar și biroul ungar al drepturilor de autor.

că în discuțiile purtate la Budapesta am aflat cu deosebire bucurie și cu un sentiment de justificată mîndrie că țara noastră ocupă locul doi în ceea ce privește numărul traducătorilor din literatura țării de democrație populară publicate în Ungaria.

În ultimii ani și mai ales în anul ce a trecut, au apărut în străinătate numeroase opere ale scriitorilor romini clasici și contemporani. În R.P. Ungară operele lui Sadoveanu, Dumbrava minunată, „Baltagul”, „Nada florilor” au apărut într-un mare tiraj.

Și în R. S. Cehoslovacă literatura romină este cunoscută și apreciată de cititori. Lucrările lui Sadoveanu, Argehi, M. Beniuc, Bogza, Z. Stancu, G. Calinescu, V. Em. Galan, Eugen Barbu, Marin Preda, Nicuță Tănase, Sergiu Fărcașan, Lucia Demetrius, V. Colin au apărut în țările impregnante. Pe scenele teatrelor din R. S. Cehoslovacă și la televiziune s-au reprezentat piese ale lui Sebastian, Kirilțescu, Aurel Baranga, Virgil Stoescu și Octavian Sava, G. Teodoru.

Și în R. D. Germană, R. P. Polonă,

R. P. Bulgaria literatura noastră este apreciată. Lucrările lui Sadoveanu, poezia lui Argehi, „Enigma Otiliei” și „Scrinul negru” ale lui Calinescu, nuvelele lui Eugen Barbu, „Străinul” și „Setea” de Titus Popovici, „Descult” și „Dulce” de Z. Stancu, „Pădurea spinuzatilor” a lui Rebreanu, piesele lui Sebastian, Baranga, Mirodan, Victor Elițiu sau familiare cititorilor și spectatorilor din aceste țări.

Și în Iugoslavia au apărut lucrările scriitorilor romini: „Descult” a lui Z. Stancu, „Străinul” a lui Titus Popovici, „Aurul negru” a lui Cezar Petrescu, „Răcoala” de L. Rebreanu, „Basmele” lui V. Colin și s-au reprezentat „Ultimea oră” a lui Sebastian, „Ziarștii” lui Mirodan, „Gaițele” lui Kirilțescu, „Nota zero” a lui Beniuc și a lui Stoescu și Sava.

Fondul literar a stabilit legături și cu multe țări capitaliste. Au apărut sau sînt în curs de apariție lucrările scriitorilor romini în Anglia, Australia, Belgia, Brazilia, Canada, Danemarca, Elveția, Franța, Finlanda, Grecia, Italia, India, Olanda, Paraguay, R. F. G., Spania, Suedia, Uruguay.

Trebuie să menționăm faptul că în urma convențiilor și legăturilor stabilite cu instituțiile similare din străinătate Fondul literar îndestulează apariția în România a unor lucrări din opera scriitorilor cehi, maghiari, bulgari, etc.

Pentru viitor, Fondul literar își propune să dea o și mai mare atenție răspîndirii literaturii noastre peste hotare contribuind astfel la cunoașterea capodoperelor literaturii noastre de către cititorii din alte țări.

Barbu GRUIA

